

Yıldız Teknik Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı

Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretimi

Tezli Yüksek Lisans Programı

Yüksek Lisans Tezi

UYGULANAN YABANCIDİL ÖĞRETİM YÖNTEMİNİ İZLEME MODELİ

AYŞENUR GÜVERİ

3708004

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Aybars ERÖZDEN

İstanbul, 2007

İÇİNDEKİLER	Sayfa
ÖZ	v
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ	vii
KISALTMALAR	viii
1. GİRİŞ	1
1.1. Sunuş	1
1.2. Amaç	2
1.3. İlgili Artalan Çalışması	2
1.3.1. Yaklaşım- Yöntem-Tasarım ve Uygulama Terimlerinin Tanımı	2
1.3.2. Yöntemlerin Tarihsel Gelişimine Kısa Bakış	4
1.3.3. İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi	8
1.3.3.1. İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi'nin Tarihi Gelişimi	8
1.3.3.2. İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi'ne Genel Bakış	10
1.3.3.2.1. Yaklaşım	11
1.3.3.2.1.1. Dil Kuramı	11
1.3.3.2.1.2. Öğrenme Kuramı	12
1.3.3.2.2. Tasarım	12
1.3.3.2.2.1. Amaçlar	12
1.3.3.2.2.2. İzlenç	13
1.3.3.2.2.3. Öğrenme ve Öğretme Etkinlikleri	13
1.3.3.2.2.4. Öğrencinin Rolü	13
1.3.3.2.2.5. Öğretmenin Rolü	13

1.3.3.2.2.6. Öğretim Gereçlerinin Rolü	14
1.3.3.2.2.6.1. Metin Odaklı Gereçler	14
1.3.3.2.2.6.2. Görev Odaklı Gereçler	14
1.3.3.2.2.6.3. Gerçek Gereçler	14
1.3.3.2.3. Uygulamalar	14
1.3.3.3. İDÖY ile Anılan Diğer Kavram ve Yöntemler	15
2. ARAŞTIRMA	16
2.1. Durum Tanımı	16
2.2 Sorun Tanımı	16
2.3 Öneri	16
2.4 Model	17
2.4.1. Yöntemlerin Sınıflandırılması	17
2.4.2. Alt Ölçek Belirlenmesi	18
2.4.3. Yöntemlerin Karşılaştırılması	21
2.4.4. Farklılıkların Belirlenmesi	22
2.4.5. Ölçme Yöntemi ve Tasarımı	22
2.4.6. Araştırma ve Öneriler	23
2.5. Uygulama Örneği	23
2.5.1. Yöntemlerin Karşılaştırılması	23
2.5.2. İletişimsel Dil Öğretim Yönteminin Diğerlerinden Farkları	24

2.5.3. Ölçme Yöntemi ve Tasarımı	25
2.5.3.1. Öğretmen Sormacası	26
2.5.3.2. Sormacanın Uygulandığı Erek Kitle Özellikleri	28
2.5.3.3 Sormacanın Uygulandığı Kurumun Özellikleri	28
2.5.3.4. Sormaca Bulguları	29
2.5.3.5. Değerlendirme	59
2.5.3.6. Öneriler	61
3. SONUÇ	62
EK-1 YÖNTEMLERİN ÖRNEK KARŞILAŞTIRMASI	66
EK-2 ÖĞRETMEN SORMACASI	76
EK-3 SORMACA TOPLU SIKLIK DAĞILIM TABLOSU	79
EK-4 KAYNAKÇA VE GÖNDERMELER	81

ÖZ

Bu çalışma, hızla artan yabancı dil öğretimi yapan kurumlarda, uygulandığı belirtilen yöntemlerin ne kadar sağlıklı bir şekilde işlediğini incelemek gerektiğinde, yapılması gerekenlere bir model oluşturmayı konu almıştır.

Bu araştırmada İngilizce öğretirken İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi uyguladığını belirten bir kurumda örnek bir yöntem sorgulaması yapılmıştır. Çalışmada öncelikle yaygın yabancı dil öğretim yöntemleri, belirlenen ölçütlerle birbiri ile karşılaştırılmış ve İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi diğerlerinden farkını oluşturan temel özellikler ortaya çıkarılmıştır. Bu özelliklerin belirlenmesinden sonra sistemin, bu yönteme ne kadar uygun işlediğini öğretmenler açısından görmek üzere nasıl bir ölçme yapılabileceği düşünülmüş ve sormaca olursa nasıl düzenlenip, değerlendirilip, yorumlanabileceği örneğine yer verilmiştir.

Bu araştırma sonucunda, İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi ilkelerini benimsemiş bir kurumda, çalışanların –öğretmen, bölüm idaresi ve okul yöneticilerinin- belirlenen yöntemleri ne kadar uygulayıp uygulamadıklarını farkına varmaları sağlanmış ve zayıf kalınan noktalarda neler yapılabileceği önerilmiştir. Bu çalışmanın bundan sonraki benzer çalışmalara yol gösterici olması ve uygulanan yöntemlerin sorgulanıp geliştirilmesine katkıda bulunması umulmaktadır.

ABSTRACT

This study has been conducted in order to serve as a model of what should be done if a foreign language teaching institution that has declared a particular method as their teaching principle necessitates the need to question the effectiveness of that applied method.

In this study, a sample research was conducted in an institution in which the Communicative Language Teaching had been established as a teaching principle. First of all, in this study, all the common methods of teaching a foreign language have been compared and contrasted based on certain defined descriptors and the basic prominent characteristics of the Communicative Language Teaching Method were also listed. After this clarification, the kinds of measurement that can be done in order to learn how this method can effectively work, how it can be organized and how it can be interpreted with an applied questionnaire, have been discussed.

At the end of this research, the people who work in the institution where the Communicative Language Teaching method has been accepted as a teaching principle, teachers, administrators, etc. have realized how well this method has been applied and what they could do to strengthen aspects that have been neglected. This study is expected to lead to the forthcoming studies and to contribute to the studies of questioning the applied methods and improving them further.

ÖNSÖZ

Dil Bilim tarihinde yer etmiş yaklaşımlar ve yöntemler, çıktıkları dönemleri ve bir sonrakinin doğmasını etkilemişler ancak hem uygulandıkları sırada hem de sonrasında eleştirilere maruz kalmışlardır. Bir yöntemi en etkili hale getirmek için bu belki de kaçınılmazdır. Artık etkili olmayan yöntemlerde ya yok olmuş ya da değişerek başka isimler almışlardır. Yabancı dil öğretme odaklı bir kurumun herşeyden önce öğretim yöntemini belirlemesi ve ona uygun bir ortamda, uygun tekniklerle ve uygun gereçlerle o yöntemi uygulaması gerekir. Ancak günümüzde pek çok yabancı dil eğitimi yapan kurum, bir yöntem belirledikten sonra, bu yöntemin gereklerinin öğretmen gibi çalışanlar tarafından ne kadar sağlıklı olarak uygulandığı ve nasıl daha iyiye geliştirilebileceği konusunda çok fazla çalışma yapmamaktadır. Bu çalışma sorgulamayı yapma gereği duyan kurumlara bir model sağlama amacı ile yapılmıştır.

Bu çalışma boyunca, fikir ve söylemleri ile bana yol gösterip kaybolmamı engelleyen; çok yoğun programına rağmen bana vakit ayıran sayın Yrd. Doç. Dr. Aybars Erözden'e ve yüksek lisans eğitimi boyunca bizi yetiştiren değerli öğretmenlerimiz sayın Yrd. Doç. Dr. Nesrin Toksöz'e ve sayın Yrd. Doç. Dr. Hülya Bartu'ya teşekkürlerimi belirtmek isterim.

Yüklü okul programımız içinde, yüksek lisansımızı tamamlamak için gerekli desteği vererek bu eğitimi almamızı sağlayan Terakki Vakfı Okulları'na ayrıca teşekkür ederim.

Çok yorgun ve zor zamanlarımda varlığı, nüktedanlığı ve hayata bakış açısı ile hayatımı kolaylaştıran ve desteğini esirgemeyen; hem yol hem de kader arkadaşlığı yapan biricik dostum Işıl Bayrakçı'ya, bütün bu uzun dönemde bana her türlü desteği veren sevgili iş arkadaşlarıma çok teşekkür ederim. Uzaktan da olsa ruhlarının her zaman benimle olduğunu bildiğim, telefonda bıkmadan usanmadan çalışmalarımı, fikirlerimi, derdimi dinleyen can dostlarım Nergis Uyan Akbay ve Yasemin Altaş'a ayrıca teşekkür ederim.

Çok yoğun iş tempoma rağmen yüksek lisans çalışmalarını tamamlamam için elinden gelen gayreti gösteren; kendi paylaşımından fedakarlık eden ve tüm bu zor dönemde tıpkı söz verdiği gibi yanımda olan, elini sırtımdan hiç eksik hissetmediğim çok sevgili eşim ve hayat arkadaşım Kahraman Güveri ile küçücük bedeni ile bu stresli dönemi hiç haketmeyen ama varlığı ile beni

motive edip hayata bağlayan dünya tatlısı sevgili oğlumuz Arda Güveri'ye ve Antalya ve Kütahya'da yaşamalarına rağmen uzaktan da olsa bu yoğun günlerimi paylaşan sevgili ailelerimize çok teşekkür ediyorum.

KISALTMALAR

İDÖY: İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi

bknz: Bakınız

1. GİRİŞ

1.1. SUNUŞ

Yabancı dil olarak İngilizce öğreten kurumların sayısı hem Türkiye’de hem de dünyada inanılmaz rakamlara ulaşmıştır. Bu çalışma, hızla artan yabancı dil öğretimi yapan kurumlarda, uygulandığı belirtilen yöntemlerin ne kadar sağlıklı bir şekilde işlediğini incelemek gerektiğinde, yapılması gerekenlere bir model oluşturmayı konu almıştır.

Bu yüksek lisans çalışmasının birinci (giriş) bölümünde uygulanan yabancı dil öğretim yöntemini izleme modeli araştırılmasına ve oluşturulmasına neden olan etmenleri içeren “Sunuş” ile bu çalışmanın hedeflerini içeren “Amaç” kısmı ve araştırmanın sağlıklı ilerlemesi için yöntem kavramının son tanımının ve yöntemlerin tarihsel gelişmesinin bulunduğu ve özellikle günümüzde en yaygın uygulandığı söylenen ve bu sebeple model uygulaması örneği olarak seçilen İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi’nin ağırlıklı olduğu “İlgili Artalan Bilgisi” (bknz. 1.3.) sunulmuştur.

Bu çalışmanın ikinci bölümünü “Araştırma” süreci kapsamaktadır. Araştırmanın birinci kısmında araştırmanın çıkış noktası sunulmakta ve sorun tespiti yapılmakta ardından tanımlanan soruna bir öneri getirilmektedir. Daha sonraki bölümde ise (bknz. 2.4.) öneri yönünde bir model geliştirilmektedir.

Araştırmanın ikinci bölümünün beşinci kısmında ise bir öncekinde anlatılan modele uygun bir uygulama örneği sunulmaktadır. Aynı bölümde model uygulaması olarak bir sormaca uygulaması gösterilmekte ve bu uygulamanın sonuç çizelge ve değerlendirmeleri sunulmaktadır.

Uygulama araştırmasının üçüncü bölümü, model ve uygulamanın gelişimine ilişkin çözüm ve önerilerin yer aldığı “Sonuç” başlığını içermektedir.

1.2. AMAÇ

Başka dillerin kurumlarda öğretilmeye başlandığı 8. yüzyıldan günümüze kadar, yaşanan zamanın gereğine uygun bir dil öğretme yöntemi, o kurumlar tarafından benimsenmiş ve uygulanmıştır. İlk başlarda dil öğreniminde amaç tamamen edebi metinleri anlamakken ve konuşmak için dil öğretmek tartışma konusu bile olamazken, günümüzde konuşma becerisi olmadan bir dil öğretim programı düşünülemez hale gelmiştir. Gün geçtikçe küreselleşen dünyada, yabancı dil özellikle de İngilizce öğreten kurumların ya da okulların sayısı hızla artmış ve her biri uyguladıkları programların etkinliği ile diğerinin önüne geçme yarışına girmiştir. Herhangi bir yöntemi benimsemiş bir kurumun o yöntemi ne kadar iyi uyguladığını denetleyen bir sistem düşünülmemiş, kurumun sınav başarısı veya gelen öğrencinin öğrendiği dili yaşamında etkin kullanabilmesi, o yöntemin ya da kurumun başarısı olmuştur.

Bu araştırmada hedef, uyguladığı yöntemin etkinliğini, çalışan öğretmenleri açısından sorgulamak isteyen bir kurumun takip edebileceği bir model yaratmaktır.

1.3. İLGİLİ ARTALAN ÇALIŞMASI

1.3.1.Yaklaşım- Yöntem-Tasarım ve Uygulama Terimlerinin Tanımı

Yabancı Dil öğretiminde bir yöntem belirlemeden önce, kurumun *yaklaşım*,, *yöntem* ve *teknik* arasındaki ayrımı iyi anlaması gerekir. Bu kavramların ilk etkin tanımı Edward Anthony (1963) tarafından yapılmıştır. Anthony’ e göre, *yaklaşım*

dilin doğasına ilişkin kuramları ve dil öğretim kuramlarını açıklayan varsayımlar; *yöntem* dilin seçilen yaklaşıma uygun sistemli sunumu; *işlem* ise sınıfta yapılan yöntemle ve doğal olarak yaklaşımla da tutarlılık içinde olan belirli etkinlikler olarak tanımlanmıştır.

Richards ve Rogers (1986,33) hazırladığı yöntem tablosu ile bu tanımlara son halini vermiş ve tüm tanımları yöntem başlığı altında toplamıştır.

YÖNTEM

YAKLAŞIM	TASARIM	UYGULAMA
a. dilin doğasına ilişkin kuramlar b. dil öğretimi kuramları	a. yöntemin genel ve özel hedefleri b. bir izlence örneği c. öğretme ve öğrenme etkinlik çeşitleri d. öğrenenin rolleri e. öğretmenin rolleri f. gereçlerin rolleri	a. sınıfcı teknikler ve yöntem uygulandığında görülen davranışlar

Oluşan bu yeni formül içindeki son tanımlamalar ise Demircan (2002,139)

tarafından aşağıdaki gibi özetlenmiştir. Kendisi *Yaklaşımı*,

Bir görüşü, bir felsefeyi, o yaklaşımdan çıkan yöntemlerin başarısı bakımından tartışabilen ama kanıtlaması gerekmeyen inançları dile getirir; birbiri ile bağdaştırılan ve bu düzeyde doğrudan doğruya tasarımı belirleyen, hem dilin doğasına ilişkin kuramları hem de dil öğretimi kuramlarını kuşatan varsayımlar takımındır.

Yöntemi,

Tümüyle seçilmiş olan yaklaşıma dayalı, hiçbir bölümü bir başkası ile çelişmeyen, dil özelliklerinin düzenli sunuluşu amacıyla oluşturulmuş genel bir tasarımıdır.Yöntem, öğrencinin beklentisine, yaşına, kültürel bilgisine, anadil ile yabancı dil arasındaki benzerlik derecesine,... göre değişebilir.

şeklinde tanımlarken, *tasarımı (design)* ise Demircan (2002,140), Richards ve

Rogers'tan yapılan bir alıntı ile

Yaklaşım ile belirlenen dil ve öğrenme görüşlerinin belli bir yönteme dönüştürülmesi ya da öğretime uygulanmasıdır. Bunun için öğretim içeriğinin, öğretim düzeyinde öğrenciye ve öğretmene düşen sorumluluğun, öğretim gereçlerinin türleri ve işlevlerinin belirlenmesi gerekir.

açıklarken, *uygulamayı (procedure)*, ‘an be an yapılacak işlemler, alıştırmalar, seçilen yönteme göre dil öğretim ve öğreniminde kullanılacak etkinlikler üzerinde durur şeklinde tanımlamıştır. Son önemli kavram tanımlaması ise ‘yakın bir amacı gerçekleştirmek için sınıfta yapılan bir uygulama’ (*Demircan 2002,140*) şeklinde açıklanan *tekniktir*.

Tanımlardan da anlaşılacağı üzere yöntemi belirleyen yaklaşım, tasarım ve uygulamanın tamamen birbiri ile uyumlu olması gerekir. Birbiri ile çeliştiği anda o yöntemin sağlıklı işlediğinden emin olunamaz. Bu sebeple seçilen yöntemin işlerliğini sorgularken bu başlıkların altındaki tanımlayıcılara mutlaka yer vermek gerekir.

1.3.2. Yöntemlerin Tarihsel Gelişimine Kısa Bakış

Uzun yıllar, yabancı dil öğretimi belli bir yaklaşıma dayanmadan; Latince ve Yunanca’nın öğretilişi örnek alınarak, dilbilgisi kurallarına, sözcük ezberlemeye, eylem listelemeye, metin çevirisine ve yazma çalışmalarına dayanan Klasik Yöntem’ le yapılmıştır. XIX. Yüzyılda bu yöntem, Dilbilgisi Çeviri Yöntemi olarak bilinmeye başlamıştır. Öğrencilerin hiçbir iletişimsel ihtiyacını karşılamamasına rağmen, son zamanlara kadar bu yöntemin çok popüler olmasının nedeni, öğretmenin işini oldukça kolaylaştırmasıdır.

Çağdaş yabancı dil öğretiminin 1800’lerde François Gouin’le başladığı söylenebilir. Ancak Gouin’in ve birkaç destekçisinin, bir çocuğun anadilini öğrenmesinden yola çıkarak doğal olanı tekrar etmeye dayalı yaklaşımı pek tutunamamış; ikinci dilin öğrenimi birinci dil gibi olmalıdır görüşü ile benzer bir yaklaşım taşıyan Dolaysız Yöntemin yayılması yüzyılın bitimini bulmuştur.

Özellikle yüksek güdümlü öğrencilerin ve anadil konuşuru öğretmenlerin çalıştırılabildiği özel dil okullarında çok tutulan bu yöntem, dar bütçeli, sınıf büyüklüğü, zaman darlığı ve öğretmen yapısının sorun olduğu okullarda pek varlık gösterememiştir. Başarının yöntemin kendisinden çok öğretmen yetenek ve deneyimine bağlanması sebebi ile de eleştirilmiştir. Ve çok geçmeden yerini İşitsel- Dilsel Yönteme bırakmıştır (Brown, 2001, 23).

Özellikle Coleman'ın (1929) yabancı dil öğretmenlerini, sözel becerileri öğretmenin kullanışlı olmadığına ve okuma becerisine odaklanmaları gerektiğini ikna etmesi ile Dolaysız Yöntem Amerika'da, Avrupa'da olduğu kadar etkili olamamıştır. II. Dünya Savaşı'nın patlak vermesi ile doğan yabancı dili iyi konuşan insan gereksinimi Amerikan Ordusunun dinleme ve konuşma becerilerine odaklı açtığı dil kursları, Ordu Yönteminin yaygınlaşmasına ve 1950'li yıllarda da İşitsel-Dilsel Yöntem olarak dünyada tanınmasına yol açmıştır. Öncülüğünü davranışçı psikologların yaptığı öğrenmenin şartlanma ve alışkanlık oluşturma özelliklerinin İşitsel-Dilsel Yöntem'le uyumu bu yöntemi daha da güçlendirmiştir.

Öncüleri yineleme alıştırmalarının doğruculuk amacı ile üzerinde durmuş ve sürekli hata yapmanın yanlış yapıların edinilmesine ve ölçün dışı sesletime sebep olduğunu düşünmüşlerdir. Sınıfta dersler dilbilgisi yapılarının diyalog içinde sunulması ile işlenir. Öğrenciler genelde kaydedilmiş sohbetleri defalarca dinleyip, doğru sesletim ve dilbilgisi yapılarına odaklanırlar.

İşitsel-Dilsel Yönteme karşıt olanlar, bu tekrar ve doğruculuk üzerindeki fazla vurgunun öğrencilerin erek dildeki iletişimsel edinci sağlamada hiçbir faydası

olmadığını vurgulamışlardır. Ve dil öğretimini çok daha iyi gerçekleştirecekleri yeni yöntemler aramışlar ve kavramsal- işlevsel izlenceyi geliştirmişlerdir.

Uzun yıllar popüler olan İşitsel-Dilsel Yöntem, öğrencilere uzun vadede bir iletişimsel yeterlilik kazandırmadığı için eleştirilmiş ve etkinliğini yitirmiştir. İşitsel-Dilsel Yöntemi takip eden 1970'li yıllarda ise yabancı dil öğretimi alanındaki çalışmalar daha çok ikinci dil edinimi üzerine odaklanmış ve bazı yenilikçi yöntemlerin doğmasına neden olmuştur (Brown 2001, 22).

Bu yıllarda ortaya çıkan birbirini destekleyerek toplumun getirdiği endişeyi bireyden uzaklaştırarak ideal bir sınıf ortamı amaçlayan Toplumla Dil Öğrenme; ideal sınıf ve ders ortamı yaratarak kişinin kendi içinde gelişen ve dil öğrenmeyi güçleştiren psikolojik engelleri ortadan kaldırmaya çalışan Esinlenmeli Yöntem; yabancı dil öğrenmeye sorun çözme düşüncesi ile yaklaşarak öğrencilerin özgürlük, özerklik ve sorumluluk geliştirmesi gerektiğine inanan Sessiz Yol, daha çok ikinci dil öğrenirken, dil öğrenmeyi hızlandırmak ve kolaylaştırmak amacındaydı. Bu yöntemlerden hiçbirisi, kurumsal dil programları için fazla sınırlı olduklarından programlarda uzun süre varlıklarını sürdürmedilerse de keşfederek öğrenme, öğrenci merkezli katılım ve öğrenci özerkliğini artırma gibi ilkelerini yabancı dil sınıflarına kazandırdılar. Çocukların anadillerini öğrenirken konuşmadan önce dinleyen ve sürekli bir şeyler yapan çocukları örnek alan Asher'in geliştirdiği ve öğretmenin yönetmen veya orkestra şefi rolünü alarak oldukça baskın olduğu Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi başlangıç düzeyinde etkili olsa da öğrenciler ilerledikçe işlerliğini kaybetmiştir. Ancak bu yöntemle de yabancı dilin öğreniminde dramının önemini farketmiştir (Brown 2001, 29).

Krashen ve Terrel Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi'nin başlangıç düzeyindeki etkisini desteklemiş ve kendileri de temel günlük konuşmaların öğrenciler tarafından gerçekleştirilmesini ve bunun için öğrencilerin bilgilerinin biraz üstünde bir dil kullanarak, oyunlar, skeçler ve grup çalışmaları gibi renkli ve hareketli etkinliklerle gene öğrenciler tarafından kavranmasını hedeflemektedir. Doğal Yaklaşım adını alan bu yöntemin dil öğretim tarihine en büyük katkısı öğrencilere özellikle başlangıçta ihtiyaç duyacakları sessiz sürecin doğal karşılanması gereğidir.

Kavramsal-İşlevsel İzence bir öğretim yöntem ve yaklaşımından çok bir dil öğrenme organizasyonu yoludur. Kavramsal-İşlevsel İzence'de öğretim İşitsel-Dilsel yöntemindeki gibi dilbilgisi yapılarına göre değil kavram ve işlevlerle yapılır. Bu modelde 'kavram' insanların iletişim kurduğu bir bağlam, 'işlev' ise verilen bağlam için belirli bir amaçtır. Örneğin, kavramın alışveriş olması durumunda ürünün özelliklerini veya fiyatını sorma yada pazarlık işlevlerdir. Kavramsal-İşlevsel İzence' nin öncüleri, İşitsel-Dilsel Yönteminde yokluğunu farkettileri çeşitli gerçek yaşam bağlamları yaratarak öğrencilerin etkili bir şekilde iletişim kurmalarını sağlamaya çalıştılar. Adından da anlaşılacağı üzere Kavramsal-İşlevsel İzence bir yöntem değil bir izlencedir. Ancak İDÖY'nin gelişmesine katkısı büyüktür.

Yabancı Dil Eğitiminin bugünkü haline gelmesinde, adı çok iyi duyulmamasına rağmen Durum Odaklı Öğretim Yöntemi'nin de katkısı büyüktür. 1930'larda başlayıp 1960'lara kadar devam eden bu yöntem yapıları durumlara bağlayarak öğretilmesi taraftarıdır. İDÖY'de olduğu gibi dört beceriye önem verir ve onun temellerini oluşturan yöntemlerdendir.

1.3.3. İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi

İDÖY iyi tanımlanmış sınıf etkinlik ve teknikleri bulunmadığı için bazılarına göre bir yaklaşımdan çok bir vurgu, bir odaklanmadır (Chastain,1988,106). Johnson ve Morrow (1981) İDÖY'ni, iletişimsel edimin amaç olduğu yöntem diye tanımlarken; Johnson ve Porter (1983,91) kaliteli iletişim kurmak ve etkinliklerde bazı parçaları öğrencinin seçimine bırakmak olarak tanımlamıştır. Savignon (1983,58) aktarılması gereken bir ileti varken dilbilgisi kurallarını düşünmenin zorluğundan sözederken, Taylor (1983,70) bazı öğrencilerin anladıkları dilbilgisi kurallarını gerçek bir iletişime uygulayabilirken, çoğunun bunu yapamadığından yakınmıştır.

Yapılan her farklı tanım İDÖY'ne bakış açısını genişletmiş ve günümüzde iletişikle sonuçlanan pek çok durum ve etkinlik onun parçası olmuştur.

Bu tez çalışmasının '2.5 Uygulama Örneği' bölümünde verilen örnek ortamın çözümlemesinde İDÖY incelendiği için, tezin artalan bilgisi bölümünde bu yöneme daha geniş yer ayrılarak modelin gerektirdiği bilgiler sunulmuştur.

1.3.3.1. İletişimsel Dil Öğretiminin Tarihi Gelişimi

Dilbilim tarihine bakıldığında bir öğretme yönteminin diğerini etkilediği görülmüştür. İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi'nin, Dil İşitimi Yöntemi ve Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi ile tatmin olmayan dilbilimci ve eğitimcilerin bir ürünü olduğu söylenebilir.

1960'lı yılların sonlarına kadar dil öğretiminin amacı öğrenenlerin erek dilde, dili doğru kullanarak iletişimini sağlamaktır. Ancak bu tarihten sonra eğitimciler bu

amaca ulaşmak için doğru yolda olup olmadıklarını sorgulamaya ve öğrencilerin yeterince gerçekçi bir dil öğrenmediklerini farketmeye başladılar. Kimisi sınıfta dili çok doğru kullanan bir öğrencinin dışarıda iletişim kuramadığını görürken kimisi de istenilen iletişimin kurulması için dil yetisinden fazlasına gereksinim olduğunu farkettiler (Larsen-Freeman,2000,121). Widdowson'a göre (1978) öğrenenler dilbilgisi kurallarını iyi bilmelerine rağmen dili kullanamıyorlardı. Toplumbilimci Hymes (1971)' in da vurguladığı gibi 'Dilin iletişimsel kullanımı dil ediniminden fazlasını, iletişim edinimini de ister.'

Demircan (2002, 249) İDÖY 'inin başlangıcını aşağıdaki gibi özetlemiştir:

Yabancı-dil öğretimine 'yapısal' yaklaşımda ilk önce dildeki temel yapılar ile onların öğretimini gerçekleştirebilmek için gerekli sayıda sözcükler öğrenildiğinde iletişimin kendiliğinden sağlanabileceği varsayılmış ise de öngörülen yeterliliğe bir türlü ulaşamamıştır. İncelemeler sonucunda bir dili konuşanların yürüyen birer dilbilgisi olmadıkları gibi , tümce üretebilme becerisinin de iletişim için gerekli olan biricik yetenek sayılamayacağı anlaşılmıştır. Yapısal Yaklaşımı izleyen dönemde (1972-), dilin işlevleri ve onlara bağlı türlü kavramlar üzerinde durularak iletişimin öğrenilebileceği varsayımı da pek başarılı olmamıştır; çünkü iletişimde bulunmak tek tek kavramları açıklayarak işlevleri yerine getirmek de değildir. İletişim, dil göstergelerinin anlamlı ve yerinde kullanılmasının ötesine geçilerek el-yüz hareketleri gibi söz olmayan davranışları da içerir; onlar olmadan, dil kuralları ile birlikte iletişimin toplumsal kurallarını öğrenmeden kusursuz bir iletişim kurulmasına olanak yoktur. (Paulston-Bruder 1976, Widdowson 1978).

İletişimsel Dil Öğretim Yöntem'inin şekillenmesinde oldukça fazla rolü olan toplum dilbilimcisi Hymes (1971,15) 'ın düşünceleri de paraleldir:

Normal bir çocuk dil edinirken sadece yapısını değil uygun kullanımını da edinir. Bu çocuk edincin ne zaman konuşulup ne zaman konuşulmayacağını, kiminle, nerede ve nasıl kullanacağını da edinir. Kısaca, bir çocuk söylem repertuarını oluşturmak, konuşma eyleminde bulunmayı ve bunu diğerleri ile değerlendirmeyi başarır.'

Hymes'ın, Noam Chomsky'nin yapısal edinç söylemine karşı oluşturduğu iletişimsel edinç tanımı, İDÖY'nin temel görüşlerindendir. İletişimsel edinç, öğrencinin sadece dilbilim kurallarını uygulamasını değil , doğru ifadeleri uygun bir biçimde kullanmayı bilmesini de içerir (Hymes,1971).

Canale ve Swain'e (1980) göre iletişimsel edinç dört unsurdan oluşur.

1. dilbilimsel edinç: kelime ve kurallar
2. toplumdilbilimsel edinç: uygunluk (yerinde kullanım)
3. söylem edinci: bağlaşıklık ve bağdaşıklık
4. yol yordam yetisi: iletişimsel stratejileri uygun kullanılması

İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi'nin de etkisi ile dil edinci dil eğitiminin ve iyi bir sınıf uygulamasının temeli olmalıdır (Savignon, 1998). Bu görüş daha önceki yöntemlerdeki dilbilimsel edinç tanımına tamamen karşıttır.

Bu durumda başarılı bir yabancı dil öğrenimi, öğrencilerin iletişimsel edinçlerini ne kadar iyi geliştirdikleri ile ölçülebilir.

1.3.3.2. İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi'ne Genel Bakış

İDÖY, İşitsel-Dilsel Yöntemi'ne bir tepki ve Kavramsal-İşlevsel İzlen'e'nin gelişimi olarak görülmüş ve Durum Dayanlı Öğretimin yerini almıştır. Bu yöntem bir yandan Chomsky'nin yapısal kuramlarına tepki iken bir yandan da Firth ve Halliday gibi Britanyalı dilbilimcilerin, Hymes, Gumperz ve Labov gibi Amerikalı toplum dilbilimcilerin görüşlerine ve Austin ve Searle'nin söylem üzerine yazdıklarına dayanmıştır.

İDÖY sınıf uygulamalarının tarif edildiği bir yöntemden çok dil öğretimine geniş bir yaklaşım olarak bilinir. Bu yüzden de genel olarak ilke ve özelliklerin sıralanması ile tanımlanır. En çok bilinenlerden biri David Nunan'ın (1991) İDÖY'nin beş özelliğini sıraladığıdır:

1. Erek dilde etkileşimle iletişim kurmak vurgulanır.
2. Öğrenme durumları gerçek metinlerle tanıtılır.
3. Öğrenciler sadece dile değil öğrenme sürecine de odaklanırlar.
4. Öğrencilerin kişisel deneyimleri sınıf içi öğrenmelerine katkısı olan bir etmendir.
5. Sınıfıçi dil öğreniminin sınıf dışı etkinliklere bağlanma çabası olmalıdır.

Bu beş özellik İDÖY uygulayıcılarının, öğrencilerin gereksinim ve istekleri ile ilgilendikleri kadar sınıfta öğretilen dilin sınıfdışı kullanımı ile ne kadar ilgili olduklarını gösterir. Bu geniş tanım altında, öğrencilerin iletişimsel edinçlerini gerçek bağlam içinde geliştirecek her öğretim uygulaması kabul edilebilir ve faydalı bir öğretim şeklidir.

1.3.3.2.1. Yaklaşım

İDÖY tasarımını belirleyen ve dilin doğasına ilişkin kuramları içeren yaklaşım aşağıda özetlenmiştir. Bu bölümdeki bilgiler Richards ve Rodgers (2001)'dan özetlenmiştir.

1.3.3.2.1.1. Dil Kuramı

Dil öğretiminin amacı iletişim edinimini sağlamaktır. Dil işlevsel anlamı gerçekleştirmek için bir araçtır. Dilin anlamsal ve iletişimsel boyutları dilbilgisinden daha ön plandadır ama onu da içerir.

1.3.3.2.1.2. Öğrenme Kuramı

Bu konuda çok fazla yazılmamıştır ama içinde gerçek iletişimin bulunduğu, dili kullanarak anlamlı görevlerin gerçekleştirildiği, etkinliklerin öğrenmeyi hızlandırdığı ve öğrenci için anlamlı olan dilin öğrenmeyi desteklediği vurgulanır (Richards ve Rodgers 1982,161).

1.3.3.2.2.Tasarım

Yukarıda açıklanan yaklaşımı belirleyen dil ve öğrenme kuramları aşağıdaki görüşlerle bir yönetime dönüştürülmüştür.

1.3.3.2.2.1. Amaçlar

Piepho'nun (1981) aşağıda geçen amaçları pek çok duruma uygulanabilir

- * Öğrenci dili bir anlam ifadesi olarak öğrenir.
- * Öğrenci dili değer ve kararları açıklamak için kullanır.
- * Öğrenci kendi ihtiyaçlarını karşılamak için dilin işlevlerini kullanmayı öğrenir.
- * Hatalara bakılarak öğrencinin eksik tamamlaması yapılır.
- * Dil öğrenmenin okul programındaki yeri belirlenmelidir.

(Richards ve Rogers, 162).

1.3.3.2.2.2. İzlenec

Farklı sınıflandırmalar yapılsa da genelde kullanılan izlenec İşlevsel-Kavramsal İzlenecedir.

1.3.3.2.2.3. Öğrenme ve Öğretme Etkinlikleri

Öğrenciye iletişim kurdurtan, bilgi alışverişini, iletişimsel etkileşimi sağlayan her türlü sayısız etkinlik kullanılabilir. Rol yapma, görüşme yapma, bilgi boşluğu alıştırmaları, oyunlar, araştırma ve değerlendirme, ikili çalışmalar gerçeğe yakın iletişimi yaratmak için uygulanan etkinliklerden sadece bazılarıdır.

1.3.3.2.2.4. Öğrencinin Rolü

Öğrencilerden hatalarını önemsemeksizin birbirleri ile iletişim kurmaları beklenir. Öğrenci kendini ifade eden, düşüncesini savunan bir tartışmacıdır (negotiator). Öğretmen daha az baskın olduğu için öğrenci öğrenmenin sorumluluğunu üzerine alır.

1.3.3.2.2.5. Öğretmenin Rolü

Öğrencilerin gereksinimlerini karşılayan bir gereksinim çözümleyicisi, onların anlatmaya çalıştıklarını başka cümlelerle ya da teyit ederek anlayan, etkinlikler sırasında öğrencilerin sorularını cevaplayıp edimlerini takip eden bir danışman rolündedir. Yarattığı durumlar ve hazırladığı etkinliklerle sınıf içindeki iletişimi kolaylaştırır ve artırır.

1.3.3.2.2.6. Öğretim Gereçlerinin Rolü

Kullanılan gereçler iletişimsel sınıfın kalitesini etkileyeceği ve etkinliklere anlam katacağı için önemlidir.

1.3.3.2.2.6.1. Metin Odaklı Gereçler

Bu konuda yazılmış pek çok kitap bulunur. Özellikle bilgi boşluklarının olduğu etkinlikler ve ikili çalışmalar çok yaygındır.

1.3.3.2.2.6.2. Görev Odaklı Gereçler

Çeşitli oyunlar, rol yapmalar, benzetlemeler ve her türlü görev odaklı etkinlikler İDÖY sınıflarını desteklemek için hazırlanır. Özellikle ikili çalışmalarda ikilide farklı bilgi boşlukları, bölümleri olmalı ve iletişim kurarak tamamlanmalıdır.

1.3.3.2.2.6.3. Gerçek Gereçler

Gerçekçi, yaşamdan gereçlerin bulunduğu dergi, gazete, ilan, reklam, haritalar, semboller, tablolar, grafikler en sık kullanılan gerçek gereçlerdir.

1.3.3.2.3. Uygulamalar

İDÖY'de uygulanan teknik ve etkinlikler sayısız olduğu için buraya sıralamak çok zordur. Ancak gazete haberi, hava durumu, radyo-TV programı gibi özgün gereçlerle yapılan etkinlikler; karışık verilen metin ya da diyalogların doğru sıraya konması; oyunlar, verilen duruma küme olarak bir sonuç veya verilen sonuca bir

durum yaratma; sunulan problemi şartlara uygun çözmeye veya verilen durumu dramatize ederek rol yapma yapılan uygulamalardan sadece bir kaçıdır.

1.3.3.3. İDÖY ile Anılan Diğer Kavram ve Yöntemler

Günümüzde İDÖY çerçevesi içindeki yeni arayışlar bazı kavramların doğuşuna ve yeni odaklanmalara sebep olmuştur. Öğretmen merkezli öğretimin gün geçtikçe geride kalması ile tamamen öğrenci ihtiyaç ve amaçlarının ön plana alındığı, küme çalışmaları ile denetimin öğrenciye verildiği ve onların yaratıcılığını ön plana çıkaran *öğrenci merkezli öğretim* kavramını yerleştirmiş ve beraber çalışan, bilgisini paylaşan öğrenciler hatta öğretmenler artık rekabetçi değil *işbirlikçi öğrenme* fikrini yerleştirmeye başlamıştır. Yine son zamanların yaygın duyulan yeni öğretim anlayışı *Bütüncül Dil Eğitimi* ise dilin bütünlüğünü, işbirlikçi, katılımcı, öğrenci merkezli öğrenmenin, gerçekçi dil kullanımının, anlam merkezli dilin önemini vurgulayarak İletişimsel Dil Yöntemi ile ne kadar iç içe geçtiğini göstermektedir. Erek dili kullanarak bir konunun çalışılması ise dilin doğal, anlamlı ortamında öğrenilmesini sağladığı için *İçerik Odaklı Öğretim*'in etkileri de küçümsenemez. En yaygın karşımıza çıkan işlerliği tartışılmaz Görev-Odaklı Öğretim ise anlamı ön plana aldığı, öğrenciyi dili kullanarak bir sorun çözmeye ittiği için İDÖY'nin zaten doğal parçasıdır (Brown, 2001, 46).

2. ARAŞTIRMA

2.1. Durum Tanımı

Yabancı dil öğretimi yapan kurumlarda belli bir yöntem izleniyor ise, kurum içindeki tüm uygulamaların ve öğretmenlerin seçilen yöntemle uyumlu olması gerekir. Başarılı bir dil öğretiminin gerçekleştirilmesinde bu tutarlılığın rolü şüphesizdir. Eğer bir kurum bir yöntemle öğrenim yaptığını beyan etmiş, sınıflarını ona göre düzenlemiş, gereçlerini o yönetime göre almış olsa bile, öğretmen o yöntemin yaklaşımına, ilkelerine inanmıyor, rolünü farklı tanımlıyor ve sınıfıçi tekniklerini uygulamıyorsa o yöntemin başarısından söz edilemez. Bu durumda *‘Tüm öğretmenler gerçekten yöntemin bir uygulayıcısı mı?’* sorusu araştırılmaya değer bir konudur.

2.2. Sorun Tanımı

Yabancı Dil öğretmenlerinin belirli bir yöntemi uygulayıp uygulamadıklarını ortaya çıkarabilecek tutumlu, kolay uygulanabilir, evrilebilir, ekleme ve çıkarmalara açık bir ölçme aracı arayışı içine girilmiştir.

2.3. Öneri

Tanımlanan sorunu giderici, varolan ama eksik olabilecek bir model oluşturmaya arayışına girilmiş ama böyle bir oluşturmaya ya da geliştirmeye açık olanın olmadığı farkedilince bu yapıyı oluşturma gereksinimi doğmuştur. Ancak bu model, yabancı dil öğretmenlerinin ‘hangi yöntemi’ uyguladıklarını bulgalayacak

bir model değil belirlenen bir yöntemi uygulayıp uygulamadıklarını bulgulayacak bir modeldir.

2.4. MODEL

2.4.1. Yöntemlerin Sınıflandırılması

Yöntem artalan çalışması yapıldıktan sonra yöntemlerin incelenebilmesi ve sınıflandırılabilmesi için ölçüt belirlenmesi gerekir. Bunun için Richards ve Rogers (1986)'ın son halini verdiği Yöntem şemasındaki başlıklar kullanılarak yöntem taraması tablolastırılabilir. Sınıflandırma için belirlenen ana başlıklar aşağıdaki gibidir.

- Amaçlar
- İzlenç
- Öğrenme Kuramı
- Dil Kuramı
- İlkeler
- Teknikler
- Öğretmenin Rolü
- Öğrencinin Rolü
- Anadilin Rolü
- Hata Düzeltimi
- Gereçler

2.4.2. Alt Ölçek Belirlenmesi

Kaynak taraması sonucunda, yöntemleri belirleyen tüm belirleyici cümleler listelenerek, alt ölçek listesi oluşturulmuştur.

AMAÇ

- * edebi metinleri anlama
- * erek dilde iletişim kurma
- * edebi metinleri çeviri
- * bilgi edinimi
- * çeviri yapabilme
- * okuma becerisini geliştirme
- * yazma becerisini geliştirme
- * konuşma becerisini geliştirme
- * dinleme becerisini geliştirme
- * sözcük bilgisine öncelik verme
- * dilbilgisine öncelik verme
- * doğru sesletim
- * dil öğrenimindeki endişeleri yok etme

İZLENCE

- * yapısal
- * sözlüksel
- * işlevsel-kavramsal
- * durumsal
- * konusal

ÖĞRENME KURAMI

- * genelleme
- * tümevarım
- * tümdengelim
- * davranışçı
- * sınama-yanılma

DİL KURAMI

- * alışkanlık oluşturma
- * anadil gibi öğrenme
- * anlamlı görevler yoluyla öğrenme
- * yapısalcılık
- * dilbilim odaklı
- * insancıl yaklaşım
- * dil edinim

İLKELER

- * dili bağlam içinde görme
- * beceri öncesi yeni dilbilgisi kurallarını öğrenme
- * beceri öncesi yeni kelime kurallarını öğrenme
- * dilbilgisi kurallarını haricen verme
- * dilbilgisi kurallarını bağlam içinde kavratma
- * diğer öğrencilerle işbirliği yapma
- * durumlarla öğrenme
- * anlama öncelik verme

TEKNİKLER

- * ezber
- * çeviri
- * alıştırmalar
- * yineleyici alıştırma
- * dönüşüm alıştırmaları
- * diyalogları yineleme
- * ikili çalışma
- * grup çalışması
- * rol yapma
- * bilgi boşluğu alıştırmaları
- * sesletim çalışmaları
- * erek dil isminde bir kimlik oluşturma
- * teybe kayıt
- * fiziksel hareket ile ifade etme
- * tartışma
- * yap-boz
- * sorun çözme
- * karar verme
- * günlük tutma
- * soru-cevap
- * listeleme
- * sıraya sokma
- * karşılaştırma
- * kişisel deneyimleri paylaşma
- * öğrenme kaygılarını yenme
- * görevlerle öğrenme
- * durumlarla öğrenme
- * oyunlarla öğrenme

ÖĞRETMENİN ROLÜ

- * otorite
- * örneklem
- * merkez
- * yönlendiren
- * danışman
- * uzman
- * kolaylaştırıcı
- * katılımcı
- * orkestra şefi
- * görev tasarımcısı

- * gereksinim çözümleyicisi
- * alıştırma öncüsü
- * bilgi kaynağı
- * tartışmacı

ÖĞRENCİNİN ROLÜ

- * dinler
- * soru cevaplar
- * tekrar eder
- * edilgendir
- * uygular
- * tartışmacıdır
- * katılımcıdır
- * denetleyicidir
- * risk alıcıdır
- * karar verir
- * özgürdür

ANADİLİN ROLÜ

- * hiç kullanılmaz
- * gerekirse kullanılır
- * her zaman kullanılır
- * iki dili sürekli karşılaştırılır

HATA DÜZELTİMİ

- * hatalar anında düzeltilir
- * hatalar öğrenmenin parçası olarak görülür
- * not edilip daha sonra düzeltilir
- * öğrenme düzeyine göre düzeltilir

GEREÇLER

- * resimler
- * bilgi kartları
- * çizelgeler
- * kitap
- * görsel gereçler
- * teypçalar
- * gerçek nesneler
- * edebi metinler
- * sözcük listeleri
- * renkli çubuklar
- * müzik
- * gazete
- * televizyon
- * internet

2.4.3. Yöntemlerin Karşılaştırılması

Belirlenen bu alt ölçütlerle yöntemler çizelgeler halinde birbiri ile karşılaştırılıp, temel farklılıklar ya da benzerlikler ortaya konulur. Her yöntemde bulunan özelliklerin yanına √ işareti konarak ortak yönler aşağıdaki örnek gibi şemalandırılabilir.

	DİLBİLGİSİ ÇEV.YÖN.	DOLAYSIZ YÖN.	İŞİTSEL- DİLSEL YÖN.	SESSİZ YOL	ESİNLENMELİ YÖN.
AMAÇ					
* edebi metinleri anlama	√				
* erek dilde iletişim kurma		√	√	√	√
* edebi metinleri çeviri	√				
* bilgi edinimi					
* çeviri yapabilme	√				
* okuma becerisini geliştirme	√				√
* yazma becerisini geliştirme	√	√		√	
* konuşma becerisini geliştirme	√	√			
* dinleme becerisini geliştirme		√	√		
* sözcük bilgisine öncelik verme		√	√		
* dilbilgisine öncelik verme	√			√	√
* doğru sesletim	√	√	√	√	
* dil öğrenimindeki endişeleri yok etme		√	√		
* edebi metinleri anlama				√	√
İZLENCE					
* yapısal	√		√		
* sözlüksel					
* işlevsel-kavramsal					
* durumsal		√		√	
* konusal		√			
ÖĞRENME KURAMI					
* genelleme					
* tümevarım		√			
* tümdengelim	√				
* davranışçı			√		
* sınama-yanılma				√	√

Çizelge-1 Örnek Yöntem Karşılaştırma Tablosu

2.4.4. Farklılıkların Belirlenmesi

Belirlenen yöntem bakımından değerlendirilen bu ölçütler arasından, o yöntemi diğerlerinden kesinlikle ayıranlar; başka yöntemde olsa da o yöntemin öne çıkan özelliği olanlar ayıklanır. Bu ayırıcı özellikler, o yöntemin *yap* ve *yapmaları* olarak kümelenir. Bir kurumun uyguladığını belirttiği yöntem İşitsel-Dilsel Yöntem ise artalan çalışması sonucunda bulgularan ve alt ölçeklerle sıralanan özelliklerine bakılarak, bu yöntemin diğerlerine göre öne çıkan farklılıkları aşağıdaki örnek çizelgede sıralanmıştır.

İŞİTSEL-DİLSEL YÖNTEM	YAP	YAPMA
	Dilbilgisi yapıları anlamdan daha önemlidir.	Öğrenciler anadilde kendini ifade edemez.
	Dilbilgisi yapısı temelli diyaloglar ezberlenir.	Öğrencilerin hata yapmalarına izin verilmez.
	Mekanik alıştırmalar birincil tekniktir.	Özellikle ilk başlarda çeviri bir teknik olarak kullanılmaz.

Çizelge-2: Bir Yöntemin *yap* ve *yapmalarını* listeleyen örnek çizelge

2.4.5. Ölçme Yöntemi ve Tasarımı

Yukarıda örneği verilen tabloda görüldüğü gibi belirlenen yöntemin öne çıkan ayırıcı özelliklerini ölçmek için sormaca, görüşme, gözlem vb. ölçme araçlarından biri seçilir. Bu sormaca olabilir ve bu sormacada boşluk doldurma, çoktan seçmeli vb. soru türleri olabilir. Yukarıdaki çizelgede olduğu gibi yöntemin ayırıcı özellikleri, tanımları anlaşılabilir edimlere ya da sorulara dönüştürülebilir. Sormaca sadece öğretmen, öğrenci, veli ya da yönetime verilebileceği gibi hepsine verilip birbiri ile de karşılaştırılabilir. Görüşme yapılacaksa, yine sorular

yukarıdaki çizelgeye göre çıkarılıp bireysel görüşmeler yukarıda sıralanan gruplardan sadece biri ya da hepsi ile ayrı ayrı yapıp, kayda alınıp çıkan düşünceler kümelenip karşılaştırılabilir. Gözlem yapılacaksa, uygun sayıda öğretmenlerin birden fazla dersine girilerek ders kayda alınabilir ve daha sonra çözümlemesi yapılarak ya da ders gözlem raporu tutularak, dersin uygulanan yöneme uygunluk derecesi tespit edilebilir.

2.4.6. Araştırma ve Öneriler

Uygun araştırma yöntemi seçildikten sonra, yabancı dil öğretimi yapan kurumda seçilen erek kitle ya da kitlelere ölçme gereç veya gereçleri uygulanır. Sonuçları değerlendirilir ve verilere göre yöntem uygulamasını iyileştirmek için kurum ya da kişilere öneriler yapılabilir.

2.5. UYGULAMA ÖRNEĞİ

Oluşturulan modelin örnek uygulaması için İletişimsel Dil Öğretim Yöntemini benimsemiş ve bunu her türlü görüş ve görev tanımında belirtmiş bir Özel İlköğretim Okulu seçilmiştir. Daha sonra modelde oluşturulan alt ölçeklerle birbirleri ile karşılaştırılıp, İDÖY'ni diğer yöntemlerden ayıran farklar sıralanıp, belirlenen ölçme yöntemi sormaca uygulanır. Araştırmadan çıkan verilerle bir değerlendirme yapıp kuruma geribildirim ve öneri verilir.

2.5.1.Yöntemlerin Karşılaştırılması

Öncelikle tüm yöntemlerin genel ilke ve özelliklerini listelemek için bir artalan çalışması yapılmıştır. Yapılan artalan çalışması sonucunda, geçmişte ve

günümüzde adları ilgili bilimsel yazınlıkta yaygın olarak yer alan belli başlı yöntemlerin biribiri ile karşılaştırılması için yöntemlerde çözümleme ölçütü olarak kullanılabilecek değişkenler belirlenmiştir. Bu tez çalışmasında tartışılan modeli uygulamak isteyenler yöntemleri 2.4.2.'de (bkz sayfa 18) sıralanan değişkenlere göre karşılaştırabilirler.

Bu tez çalışmasında tartışılan modelin uygulayıcılarına örnek olması bakımından öneri karşılaştırma da yapılmıştır. Bu örnek karşılaştırma tezin akışını dağıtmamak için Ek 1'de verilmiştir.

2.5.2. İletişimsel Dil Öğretim Yönteminin Diğerlerinden Farkları

Yukarıda bir kurumun uyguladığını belirttiği bir yöntemin uygulanabilirliğinin araştırırken seçilen örnek İDÖY ve ondan önce varlık göstermiş diğer yöntemler hakkındaki tüm genel bilgiler özetlenmeye çalışılmıştır. Yapılan bu araştırma sonrasında elde edilen bilgiler Ek-1'de özetlenmiş ve 2.4.2.'de belirlenen ölçütlerle karşılaştırılmış ve Çizelge-3'de İletişimsel Dil Öğretim Yöntemini diğerlerinden ayıran birincil ve ikincil farklar bulunmuştur. Birincil ayrımlar diğer bir ifade ile sadece İDÖY'nde bulunanlar ilkeler 1** ile, diğer yöntemlerde karşılaşılabilecek özellikler ise 2** ile belirtilmiştir.

	YAP	YAPMA
1**	Bilgi boşluğu alıştırmaları uygulanır.	Dönüşüm ve yineleme çalışmaları yaygındır.
1**	Öğretmen bir kolaylaştırıcı, gereksinim tespiti yapan, bir iletişim ortağı ve grup çalışması yöneticisidir.	Öğretmen salt otoritedir. Ders öğretmen merkezli yapılır.
1**	Öğrenci bir tartışmacıdır.	Öğrenci edilegendir ve sadece dinler.
2*	Dört beceriye eşit değer verilir.	Dört beceriden biri ön planda olabilir.
2*	Erek dilde iletişim önemlidir ama gerekirse anadilden yardım alınır.	Sadece erek dilde iletişim vardır veya anadil ve erek dil arasında sürekli bir karşılaştırma vardır.
2*	Ders dilbils kuralları üzerine kurulmaz.	Dilbilgisi formüller halinde bağlam dışı verilir.
2*	Sınıfta iletişimi gerekli kılacak gerçeğe yakın durumlar oluşturulmaya çalışılır.	İletişimin değil dilin doğru kullanılmasını sağlayacak alıştırmalar yapılır.
2*	İkili ve küme çalışmaları önemlidir.	Bireysel çalışmalar ön plandadır.
2*	Dil öğreniminde hata yapmak doğaldır. Etkinliğe göre düzeltilir. Genelde akıcılığı bozmamak için not alınıp uygun zamanda düzeltilir.	Hata alışkanlık haline gelmemelidir. Yapıldığı anda düzeltilmelidir.

Çizelge-3: İletişimsel Dil Öğretim Yöntemini diğerlerinden ayıran farklar

2.5.3. Ölçme Yöntemi ve Tasarımı

İDÖY 'nin öne çıkan ve olmazsa olmaz özellikleri yukarıda saptandıktan sonra bunlar için bir ölçme gereci düşünülmüştür. Bu gereç sormaca, gözlem, görüşme olabilir ve erek kitle olarak öğretmen, öğrenci, veli ya da yönetime uygulanabilir. Bu örnek uygulamada ölçme gereci olarak sormaca, erek kitle olarak ise öğretmenler düşünülmüştür. Sormaca soruları yukarıdaki çizelgeye uygun hazırlanmış ve Ek-2'ye konulmuştur.

2.5.3.1. Öğretmen Sormacası

Öğretmen sormacası Çizelge-3’de belirtilen üç birincil, beş ikincil özelliğe dayalı olarak oluşturulan sekiz başlıkta hazırlanmıştır.

	İletişimsel Dil Yöntemi Ölçütleri	Anket Soru Başlıkları
1**	Bilgi boşluğu alıştırmaları uygulanır.	BİLGİ BOŞLUĞU VE DİĞER ALIŞTIRMA TÜRLERİ
1**	Öğretmen bir kolaylaştırıcı, gereksinim tespiti yapan, bir iletişim ortağı ve grup çalışması yöneticisidir.	ÖĞRETMENİN ROLÜ
1**	Öğrenci bir tartışmacıdır.	ÖĞRENCİNİN ROLÜ
2*	Dört beceriye eşit değer verilir.	DÖRT BECERİ
2*	Erek dilde iletişim önemlidir ama gerekirse anadilden yardım alınır.	ANADİLİN ROLÜ
2*	Ders dilbils kuralları üzerine kurulmaz.	DİLBİLGİSİ KURALLARI
2*	Sınıfta iletişimi gerekli kılacak gerçeğe yakın durumlar oluşturulmaya çalışılır.	GERÇEĞE YAKIN VE ANLAMLILIK ETKİNLİK VE TEKNİKLER
2*	Hata yapmak doğaldır ve uygun zamanda düzeltilir.	HATA DÜZELTİMİ

Çizelge-4: İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi Öğretmen Sormacası Ölçüt Başlıkları

Sormaca soru başlıkları belirlendikten sonra sormaca soruları oluşturulmuştur. Ancak aynı başlığa ait olan sorular alt alta sıralanmayıp sormacanın geneline dağıtılmıştır. Soru sayısı fazla olduğu için her beş soruda bırakılan boşluğun tek nedeni gözü yormamak ve kolay okunumu sağlamaktır. Aşağıdaki çizelgede başlıklara göre soru numaraları sıralanmıştır.

	ANKET SORU BAŞLIKLARI	SORU NUMARALARI
1**	BİLGİ BOŞLUĞU ALIŞTIRMALARI	1, 12, 13, 14, 16, 24, 26, 27, 34, 46, 49, 50, 51,
1**	ÖĞRETMENİN ROLÜ	10, 18, 29, 32,33, 36, 37, 40, 43, 44, 47,
1**	ÖĞRENCİNİN ROLÜ	15,19, 20, 21, 22, 23, 25,
2*	DÖRT BECERİ	3, 6, 8, 9,11,
2*	ANADİLİN ROLÜ	2, 30, 35, 39, 45, 48,
2*	DİLBİLGİSİ KURALLARI	4,5,7, 28, 52,
2*	GERÇEĞE YAKIN VE ANLAMLI ETKİNLİK VE TEKNİKLER	24,31, 38, 41, 53
2*	HATA DÜZELTİMİ	17,54,55,56,57,58,59,60

Çizelge-5: İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi Öğretmen Sormacası Ölçüt Başlık ve Soruları

Aralık 2006 tarihinde 34 Yabancı Dil Öğretmenine uygulanan sormaca toplam 60 sorudan oluşmaktadır. Sormacanın sadece birinci sorusu yoruma açık bırakılarak öğretmenlerin, İDÖY'nin en belirleyici özelliği olan *bilgi boşluğu* ilkesinin öğretmen tarafından tam kavranıp kavranmadığını görmek amacı ile hazırlanmıştır. Bu sormacada diğer sorular “ (A) tamamen katılıyorum; (B) katılıyorum; (C) kararsızım; (D) katılmıyorum; (E) hiç katılmıyorum” seçeneklerinden birinin optik forma işaretlenmesi ile cevaplanmıştır. Öğretmen sormacası Microsoft Office Programı'nın Excel Programı'nda nicel olarak değerlendirilmiş olup, sonuçları ardından çizelgelerde gösterilmek üzere nitel olarak yorumlanmıştır. Öğretmen sormacası metni Ek 2'de görülebilir.

2.5.3.2. Sormacanın Uygulandığı Erek Kitle Özellikleri

Sormacanın uygulandığı 34 öğretmenin aynı kurumda çalışmaları dışında ortak bir özelliği yoktur. İDÖY kurumun ortak yabancı dil öğretim yöntemi olduğu için on Almanca ve Fransızca öğretmeni de sormaca uygulama grubuna alınmıştır. Yaş tecrübe, cinsiyet, deneyim veya öğrettikleri yaş grubu gibi farklılıklar dikkate alınmamıştır. Kurum, sıralanan bu farklılıklar bir ayırım gözetmeksizin yöntemin herkes tarafından uygulanmasını beklemektedir.

2.5.3.3 Sormacanın Uygulandığı Kurumun Özellikleri

Sormacanın uygulandığı öğretmenlerin çalıştığı kurum, yabancı dil öğretimine ağırlık veren köklü bir özel okul grubunun İlköğretim ve Anaokul kısmıdır. Yabancı dil olarak İngilizce okul öncesi dört yaş sınıfından sekizinci sınıfına kadar aynı önem verilerek öğretilmeye çalışılmaktadır. Anaokulu'nda İngilizce Etkinliği, 4 yaş gruplarında haftada 4 saat, 5 yaş gruplarında haftada 5 saat, 6 yaş gruplarında ise haftada 6 saattir. İlköğretim Okulu'nda İngilizce 1.2.3.4.5., ve 6.sınıfta 10 saat, 7. sınıfta 9 ve 8. sınıfta ise 8 saattir. Almanca/Fransızca 5. sınıfta 3 saat, 6. 7.ve 8. sınıfta 4 saat olarak işlenmektedir.

İlköğretim Okulu 1.2.3. sınıflarda, Görev Odaklı (task-based) yaklaşımla, kazanılım yoluyla öğretim yapılmakta, hikaye anlatımı yolu (story-telling) ve video ile öğretim ayrı öğretmenler tarafından yapılmaktadır. Senaryolar yazarak doğal ortama yakın ortamlar yaratarak öğrencilerin dili uygulayarak öğrenmeleri sağlanmaktadır.

4.5.6.7. ve 8. sınıflarda, öğrencilerin İngilizce'deki dört ana becerileri

yükseltilmeye çalışılmaktadır. Tüm okulda uygulanan yöntem olarak İDÖY açıklanmıştır.

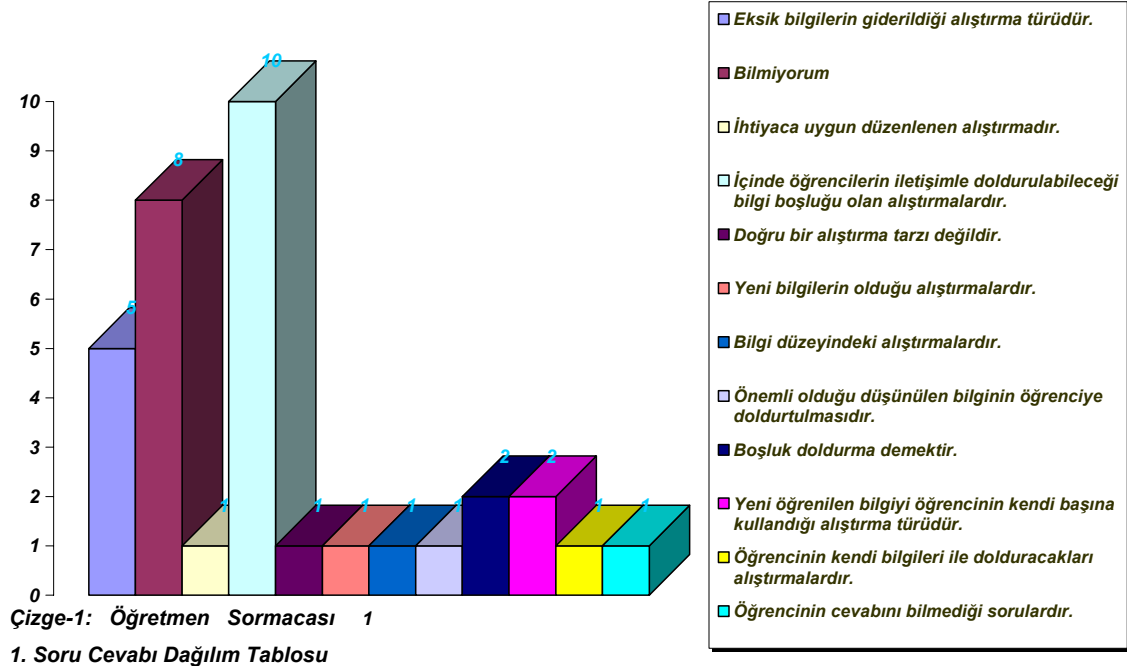
2.5.3.3. Sormaca Bulguları

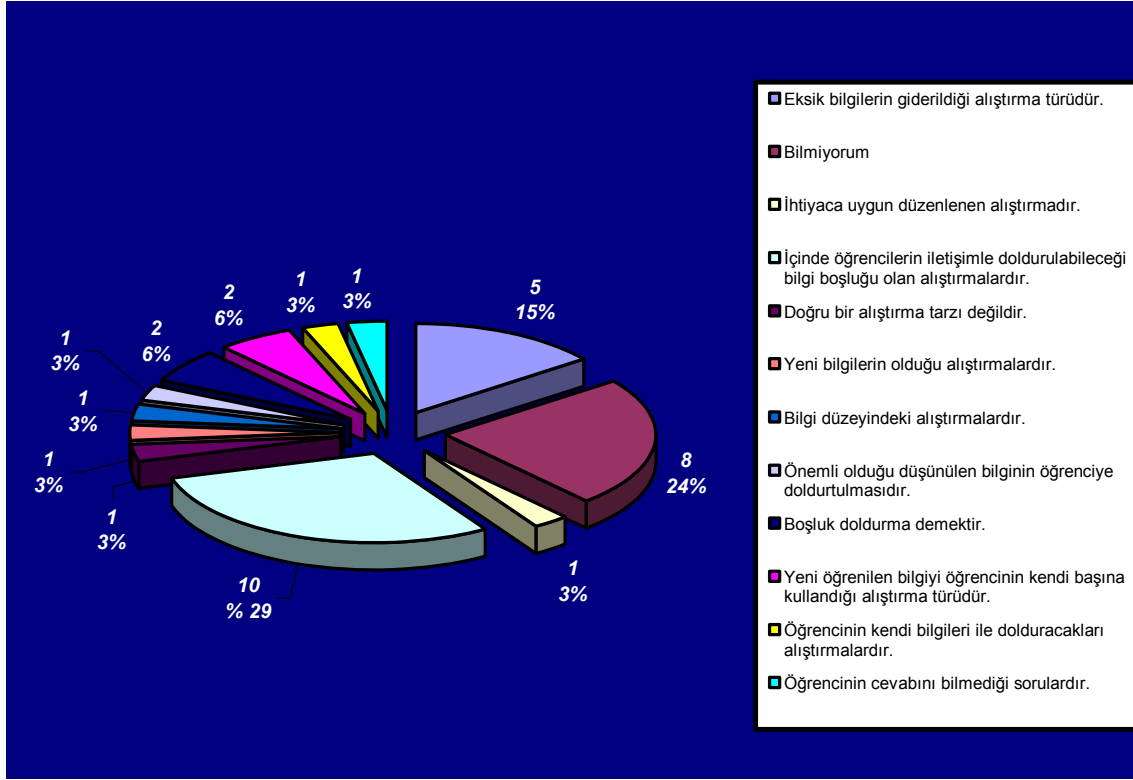
Sormacanın genel sıklık dağılım tablosu EK-3' tedir. Bu bölümde sorular tek tek konu başlıkları altında değerlendirilecektir.

Sormacanın ilk sorusu bilgi boşluğu alıştırması tanımıdır. Bu soru açık uçlu hazırlanmıştır çünkü İDÖY'ni diğer yöntemlerden ayıran en önemli, en temel farktır. Öğretmenlerin verdiği cevaplar aşağıdaki çizgelerde gösterilmiştir.

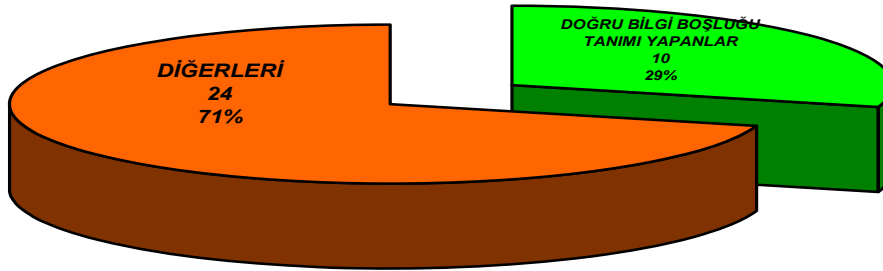
BÖLÜM I: BİLGİ BOŞLUĞU VE DİĞER ALIŞTIRMA TÜRLERİ

Soru 1. Bilgi boşluğu alıştırması demek _____

Çizge-2: Öğretmen Sormacası 1. Soru Cevabı Yüzde Dilimi Dağılım Tablosu

Çizge-3: Öğretmen Sormacası 1. Soru Cevabı Yüzde Dilimi Detayı

IDÖY'nin en büyük ayırıcı olan *Bilgi Boşluğu (information gap)* Johnson'ın (1979, 200) açıklaması ile 'bilgi aktarımı ve iletişim benzerdir. Pek çok sohbette iletişimin amacı aslında bilgi aktarımıdır. Biz bilgiyi ancak bilmeyen birine aktarabiliriz. Lyons'un(1968, 403) da dediği gibi eğer dinleyen konuşanın hangi durumda neyi

nasıl söyleyeceğini biliyorsa, kullanılan ifade bir bilgi aktarmayacaktır; o zaman da bir iletişim gerçekleşmeyecektir.’ Gerçek bir iletişimin gerçekleşmesi için dinleyende bir bilgi boşluğu olmalı ki doldurmak için iletişim kursun.

Sınıf içi çalışmaları hazırlarken bu önemli unsura dikkat edilmesi gerekir. Bu açıklamalara en yakın ‘bilgi boşluğu’ cevapları öğretmenlerin sadece% 28’i vermişken, % 24 gibi bir oranın ‘*bilmiyorum*’ ve geri kalan % 48’in ise pek tanıma uymayan cevaplar vermesi oldukça düşündürücüdür. Bu yanıtlar, öğrencinin erek dile ihtiyaç duyup gerçek iletişimi bir diğeri ile kurarak oluşturacağı bilgi boşluğu içeren alıştırmaları öğretmenin ders içinde bilinçli olarak ne kadar kullandığına dair çok büyük bir soru işareti yaratmaktadır. *Bilgi boşluğu* terimi ve tanımı mutlaka eşdeğer bir ölçme yöntemi ile araştırılmalıdır.

Öğretmenin bu tanımı aslında biliyor ama terimi bilmiyor olma ihtimaline karşı bir görüşme ya da terimi ve tanımı bilmiyor olup bilinçsizce kullanıyor olma ihtimaline karşın ders gözlemi yapılabilir. Ancak yine de her fırsatta İDÖY kullandığını belirten bir kurumda bu terim ve tanımın tüm öğretmenlerce biliniyor olması gerekir.

Soru 12. Öğrenciler örnek cümle yapılarına bakarak, verilen yeni sözcüklerle cümleleri yeniden yazarlar.

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yıgmal Yüzde
Valid	Katılıyorum	17	50,0	50,0	50,0
	Kararsızım	8	23,5	23,5	73,5
	Katılmıyorum	8	23,5	23,5	97,1
	Kesinlikle katılmıyorum	1	2,9	2,9	100,0
	Total	34	100,0	100,0	

Bu tür alıştırmalar daha çok İşitsel-Dilsel Yöntem’de yapılan dönüşümlü alıştırmalardır. Çok fazla anlamlı olmadığı ve bilgi boşluğu felsefesine uygun düşmediğı için İDÖY’ni uygulayan bir kurumda çok tercih edilmemesi gerekir. 25 kişinin benzer alıştırmalar yapması düşündürücüdür.

Soru 13. Öğrencilerim alıştırmalardaki cümleleri kendi hayatları ile bütünleştirirler.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığmal Yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	10	29,4	29,4	32,4
Katılıyorum	17	50,0	50,0	82,4
Kararsızım	6	17,6	17,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

İDÖY’ne göre anlamlı alıştırmalar öğrenmeyi pekiştirir. Öğrencinin hayatı ile ilgili durumlar O’na anlamlı gelecektir. 27 kişinin bu görüşte olması sınıf içinde anlamlı etkinliklerin yapıyor olduğunu gösterir.

Soru 14. Öğrencilerim etkinlikler sırasında cevaplarını bildikleri sorularla karşılaşır.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığmal Yüzde
Valid	4	11,8	11,8	11,8
Tamamen katılıyorum	15	44,1	44,1	55,9
Katılıyorum	9	26,5	26,5	82,4
Kararsızım	5	14,7	14,7	97,1
Katılmıyorum	1	2,9	2,9	100,0
Kesinlikle katılmıyorum	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Bu bilgi boşluğu alıştırmaları ile tamamen karşıt bir kavramdır. Öğrencinin cevabını bildiğı sorularla karşılaşması, gerçek iletişime gereksinim duyulmaması anlamına gelir. 19 kişinin olumlu yanıt vermesi düşündürücüdür. Ancak bu

soruda da kullanılan ifade yanıltıcı olmuş olabilir.

Soru 16. Öğrencilerim diyalogları öğreninceye kadar sürekli tekrar ederler.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmış yüzde
Valid Tamamen katılıyorum	3	8,8	8,8	8,8
Katılıyorum	9	26,5	26,5	35,3
Kararsızım	6	17,6	17,6	52,9
Katılmıyorum	14	41,2	41,2	94,1
Kesinlikle katılmıyorum	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Tamamen İşitsel-Dilsel Yöntem'in belirleyici özelliklerinden olan diyalog tekrarının sadece 16 kişinin katılmaması yeni bir soru işareti daha yaratıyor. Konuşma gereksinimi yaratmadan aynı diyalogun tekrarı ancak öğrencinin ezberleme gücünü artırabilir. Ancak bu soruda da kullanılan ifade yanıltıcı olmuş olabilir.

Soru 24. Öğrencilerimden verilen kural ve kelime listelerini ezberlemelerini beklerim.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmış yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Katılıyorum	8	23,5	23,5	26,5
Kararsızım	5	14,7	14,7	41,2
Katılmıyorum	11	32,4	32,4	73,5
Kesinlikle katılmıyorum	9	26,5	26,5	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Verilen listelerle sözcük ve kuralları ezberlemelerini istemek yine bir alıştırmayı anlamaştırmaktan uzak bir yaklaşımdır. İDÖY'nde beklenen öğrencilerin sözcük ve kuralları ihtiyaç duydukça bağlam içinde öğrenmeleridir. Bu duruma uygun yanıt yüzdesi ise oldukça düşük görünmektedir.

Soru 26. Öğrencilerimden karşılaştıkları bir metin ya da diyalogu anadillerine çevirmelerini isteyebilirim.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Katılıyorum	6	17,6	17,6	20,6
Kararsızım	4	11,8	11,8	32,4
Katılmıyorum	10	29,4	29,4	61,8
Kesinlikle katılmıyorum	13	38,2	38,2	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Klasik Yöntem'in ve Dilbilgisi Çeviri Yöntemi'nin temel ilkelerinden olan çeviri yapma becerisi, Brown'ın (2001, 45) da belirttiği gibi sadece öğrenci gereksinim duyacağı ya da faydalanacağı zaman kullanabilir. Onun dışında geliştirilmesi gerekli bir beceri değildir. Sormacaya göre 23 kişinin bu düşünceye katılmaması doğal bir sonuçtur. Geri kalan öğretmenler de faydasını göreceği durumlarda çeviri yaptırmaya sıcak bakıyor olabilir. Sorunun daha ayrıntılı ve doğru değerlendirilmesi ancak görüşme gibi bir ölçme türü ile elde edilebilir.

Soru 27. Öğrencilerimden karşılaştıkları diyalogları ezberlemelerini beklerim.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Katılıyorum	5	14,7	14,7	17,6
Kararsızım	5	14,7	14,7	32,4
Katılmıyorum	11	32,4	32,4	64,7
Kesinlikle katılmıyorum	12	35,3	35,3	100,0
Total	34	100,0	100,0	

16. soruda da belirtildiği gibi diyalog ezberleme İDÖY'nin değil İşitsel-Dilsel yöntemin ilkelerindendir ve İDÖY'nde en az düzeyde olması gerekir. Bu soruya verilen yanıt sınıf içinde çok fazla yapılmadığına dair bir ipucu olabilir.

Soru 34. Öğrencilerimin kelimeleri doğru söylemeleri hedeflerimden biridir.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	5	14,7	14,7	17,6
Katılıyorum	22	64,7	64,7	82,4
Kararsızım	5	14,7	14,7	97,1
Katılmıyorum	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

İDÖY'ne göre sesletim, anlam kargaşasına sebep olmayacak şekilde ise yeterlidir. İşitsel-Dilsel Yöntem'deki ya da Dolaysız Yöntem'de olduğu gibi anadil kusursuzluğu aranmamaktadır. Ancak sınıf içinde en doğru sesletime yönelik bir çalışma olması da çok doğaldır. Verilen yanıtlarda uygulanan yönetime zıt bir durum yoktur.

Soru 46. Sesletim (pronunciation) çalışmalarına çok önem veririm.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	4	11,8	11,8	14,7
Katılıyorum	12	35,3	35,3	50,0
Kararsızım	10	29,4	29,4	79,4
Katılmıyorum	7	20,6	20,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

27 kişi 34. soruda 'katılıyorum' cevabı verirken, bir sağlaması konumunda olan bu soruya sadece 17 kişi 'katılıyorum' yanıtını vermiştir. Bu çelişkinin sebebi iki soruda kullanılan değişik ifadeler olabileceği gibi öğretmenin yaptığı çalışmalardaki farkındalık oranının düşüklüğü de olabilir.

Soru 49. Verilen cümlelerin olumsuzunu ve soru halini de her zaman görmek isterim.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Katılıyorum	3	8,8	8,8	11,8
Kararsızım	10	29,4	29,4	41,2
Katılmıyorum	17	50,0	50,0	91,2
Kesinlikle katılmıyorum	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Bu soru tipik bir İşitsel-Dilsel etkinliği olan dönüşümlü alıştırma türüne bir örnektir.

Hiç bir anlam içermemesi, dilbilgisi odaklı olması sebebi ile İDÖY’nde hiç yeri olmayan bir alıştırma türüdür. Bu sebeple kararsız on kişi ve ‘katılmıyorum’ diyen üç kişi İDÖY ile eğitim yapan bir kurum için oldukça yüksek bir sayıdır.

Soru 50. Yaptığım her etkinlikte bilgi boşluğu olmasına dikkat ederim.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	4	11,8	11,8	14,7
Katılıyorum	12	35,3	35,3	50,0
Kararsızım	13	38,2	38,2	88,2
Katılmıyorum	2	5,9	5,9	94,1
Kesinlikle katılmıyorum	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Birinci soruda ortaya çıkan ‘bilgi boşluğu alışırmaları’ anlam ve tanım kargaşası burada rakamsal olarak bir kez daha ortaya çıkmıştır. Ama sorudaki ‘her etkinlik’ sözcükleri ile öğretmeni yanıtlarken yanıltabileceği ihtimali sonradan farkedilmiştir. Bu sebeple eşdeğer bir veri toplama yolu mutlaka bulunmalıdır.

Soru 51- Yeni dil yapılarını dönüşümlü alıştırmalarla çalışırım.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	9	26,5	26,5	29,4
Katılıyorum	18	52,9	52,9	82,4
Katılmıyorum	5	14,7	14,7	97,1
Kesinlikle katılmıyorum	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Dilbilgisi ağırlıklı programlarda ağırlıklı yer verilen dönüşüm alıştırmaları (transformation drills) öğretmenlerin bilmediği bir ifade olabilir. Bu sebeple 'katılıyorum' cevabını veren 27 kişiden yapılacak bir görüşmeden, dönüşümlü alıştırmalardan ne anladıklarını açmaları istenebilir.

BÖLÜM II) ÖĞRETMENİN ROLÜ

Soru 10. Grup ve bireysel çalışmalarda aralarda dolaşarak yardımcı olurum.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid				
Tamamen katılıyorum	25	73,5	73,5	73,5
Katılıyorum	9	26,5	26,5	100,0
Total	34	100,0	100,0	

İDÖY'nde öğretmenin önemli rollerinden biri de bir danışman ve gereksinim çözümleyicisi olmasıdır. Öğrenci gerektiğinde öğretmenin yanında olduğu güvenine sahip olmalı; öğretmende çalışma sürecinde, sonuca ulaşmayı engelleyecek bir durum varsa müdahale edebilmelidir. Böyle bir soruda bu kurumdaki tüm öğretmenlerin hem fikir olması, bu açıdan görevlerini yerine getirdiklerinin bir göstergesidir.

Soru 18. Öğrencilerim hedef dili niye öğrendiklerini bilirler.

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığmal yüzde
Valid	Tamamen katılıyorum	8	23,5	23,5	23,5
	Katılıyorum	21	61,8	61,8	85,3
	Kararsızım	5	14,7	14,7	100,0
	Total	34	100,0	100,0	

Bir dil öğrencisinin erek dili gereksinim duyurularak öğrenmesi onu anlamlı hale getirecek ve öğrenmeyi kolaylaştıracaktır. Bu hedefi onlara göstermekde öğretmenin görevidir. Kurumdaki öğretmen çoğunluğu bu görevlerinin farkında görünmektedirler.

Soru 29. Öğrencilerime öğrenme yöntemleri konusunda yardımcı olurum.

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığmal yüzde
Valid		1	2,9	2,9	2,9
	Tamamen katılıyorum	12	35,3	35,3	38,2
	Katılıyorum	21	61,8	61,8	100,0
	Total	34	100,0	100,0	

Öğretmene danışmanlık görevini yükleyen İDÖY'nde öğretmenin öğrenciye, öncelikle öğrenmeyi öğrenmede yardımcı olması gerekir. Bu kurumdaki öğretmenlerin neredeyse tamamı bu görevlerinin farkında gözükmektedirler.

Soru 32. Öğrencilerimin ihtiyacına göre dersi planlarım.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	11	32,4	32,4	35,3
Katılıyorum	22	64,7	64,7	100,0
Total	34	100,0	100,0	

İDÖY’nde öğretmenin rollerinden biri ‘gereksinim çözümleyicisi’ olmasıdır. Bu durumda öğrencinin gereksinimine göre dersin şekil alması çok doğaldır.

Kurumdaki öğretmenlerin tamamı bu rollerini yerine getirir görünmektedir.

Soru 33. Öğrencilerimin kaygılarını azaltmak için bireysel konuşurum.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	12	35,3	35,3	38,2
Katılıyorum	21	61,8	61,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Öğretmenin ‘danışman’ rolünü sorgulayan bir başka soru. Öğretmenlerin tamamı bu görevlerinin farkında görünmektedir.

Soru 36. Öğrencilerimin iletilerini anladığımı gösteririm.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	12	35,3	35,3	38,2
Katılıyorum	21	61,8	61,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Öğretmenin öğrencilerin mesajlarını tekrar ederek veya sorularına etkili cevap vererek sınıf iletişimini gerçekleştirdiğini göstermeleri gerekir. Öğretmenlerin tamamı öğrencilerin iletilerini anladıklarını bu yanıtları ile göstermektedirler.

Soru 37. Öğrencilerimin ne öğrenmek istedikleri konusunda düşüncelerini alırım.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	6	17,6	17,6	20,6
Katılıyorum	16	47,1	47,1	67,6
Kararsızım	9	26,5	26,5	94,1
Katılmıyorum	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Bu sorunun amacı, iletişimin birinci şartlarından olan gereksinim duymanın ve öğrenci ilgisinin öğretmen tarafından bilinçliliğini bulmaktır. Sonuçlara göre öğretmenlerin çoğunluğu bu konunun bilincinde görünmektedir.

Soru 40. Öğrencilerimin tartışmalarına izin veririm ancak son sözü ben söylerim.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	2	5,9	5,9	8,8
Katılıyorum	5	14,7	14,7	23,5
Kararsızım	12	35,3	35,3	58,8
Katılmıyorum	13	38,2	38,2	97,1
Kesinlikle katılmıyorum	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

İDÖY’nde iletişimin bir parçası olarak görünen bir öğretmenin (co-communicator) yarattığı tartışmayı kendi dediği ve bildiği şekilde sonlandırması beklenemez. Ancak ‘katılmıyorum’ diyenlerin sayısının % 50 bile olmaması dikkat çekicidir.

Soru 43. Öğrencilerimle her düşüncüyü tartışabilirim.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	4	11,8	11,8	14,7
Katılıyorum	22	64,7	64,7	79,4
Kararsızım	5	14,7	14,7	94,1
Katılmıyorum	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Öğrencilerle her konuyu tartışabiliyor olmak farklı görüşlere açık olduğunu, tek otorite ve söz söyleyen olarak öğretmenin sadece kendini görmediğini göstermektedir. 40. sorudaki kararsızlık burada görünmemektedir. Öğretmenler, 'otorite' sözcüğü geçmediği zaman daha esnek olabilmektedirler.

Soru 44. Öğrencilerimin gereksinimi varsa yıllık planda geri kalırım.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	10	29,4	29,4	32,4
Katılıyorum	20	58,8	58,8	91,2
Kararsızım	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Öğretmenin 'gereksinim çözümleyicisi' rolünün benimsendiği 30 kişinin bu soruya

'katılıyorum' cevabı vermesi ile görülmektedir.

Soru 47. Sınıftaki tek otorite benimdir.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	2	5,9	5,9	8,8
Katılıyorum	8	23,5	23,5	32,4
Kararsızım	7	20,6	20,6	52,9
Katılmıyorum	9	26,5	26,5	79,4
Kesinlikle katılmıyorum	7	20,6	20,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

47. soru bir önceki soru ile örtüşen bir soru. ‘Tek Otorite’ olduğunu söyleyen 10 kişi gözükmemektedir. Kendisini bu denli ön planda tutan, tek otorite gören bir öğretmenin İDÖY’nin pek çok ilkesini yerine getirmesi oldukça güç olabilir. Ancak yanıt veren öğretmenlerin bu konuyu sınıf kontrolünü sağlamak olarak anlama ihtimali sonradan düşünülmüştür. Öğretmenlerin görüşme ile detaylı fikirlerini almak gerekmektedir.

BÖLÜM III) ÖĞRENCİNİN ROLÜ

Soru 15. Öğrencilerim derse katılımcıdır.

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	Tamamen katılıyorum	10	29,4	29,4	29,4
	Katılıyorum	23	67,6	67,6	97,1
	Kararsızım	1	2,9	2,9	100,0
	Total	34	100,0	100,0	

Etken olmayan bir öğrenci tanımı İDÖY’nin tanımında varolamaz. Bu soru, katılımcı bir öğrenci fikrinde de tüm öğretmenlerin aynı düşüncede olduğunu göstermektedir.

Soru 19. Öğrencilerim her anlamadığı konuyu rahatlıkla sorarlar.

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	Tamamen katılıyorum	9	26,5	26,5	26,5
	Katılıyorum	24	70,6	70,6	97,1
	Kararsızım	1	2,9	2,9	100,0
	Total	34	100,0	100,0	

Öğrencilerin her anlamadığı konuyu soracak rahatlıkta olması, onların derste etkin varolduğunu gösterir. Sormaca sonucuna göre, öğretmenlerin tamamına

yakınının bu rahatlığı öğrencilerine tanıdığı gözükmetedir.

Soru 21. Öğrencilerim istedikleri an soru sorabilirler.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid Tamamen katılıyorum	11	32,4	32,4	32,4
Katılıyorum	15	44,1	44,1	76,5
Katılmıyorum	8	23,5	23,5	100,0
Total	34	100,0	100,0	

19. sorunun sağlaması olan bu soru sekiz ‘katılmıyorum’ yanıtına rağmen bu soru ile koşutluk göstermektedir.

Soru 22. Öğrencilerim kendi aralarında herhangi bir konuyu tartışabilirler.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid *	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	2	5,9	5,9	8,8
Katılıyorum	19	55,9	55,9	64,7
Kararsızım	5	14,7	14,7	79,4
Katılmıyorum	7	20,6	20,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Soruda geçen ‘herhangi bir konu’ ifadesi, anket sırasında öğretmenlerden gelen sorulardan dolayı biraz kafa karıştırıcı bulunmuştur. Bir kısmının bunu yine sınıf yönetimi ile ilişkilendirdiği, bir kısmının ise sürekli işlenen konudan sapmak olarak algıladığı sonradan yapılan sohbetlerde anlaşılmıştır. Aslında sorunun amacı öğrencilerin kendi aralarında fikir paylaşımına öğretmenlerin yaklaşımını ölçmektir. Bu tip karışıklıklar sormacadan sonra uygulanacak değişik ölçme yöntemleri ile netleştirilebilir veya daha detaylı araştırılabilir.

Soru 23. Öğrencilerim sadece soruları cevaplarlar.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid Katılıyorum	2	5,9	5,9	5,9
Kararsızım	3	8,8	8,8	14,7
Katılmıyorum	24	70,6	70,6	85,3
Kesinlikle katılmıyorum	5	14,7	14,7	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Öğrencilerin sadece sorulan sorulara cevap verdiği bir sınıf ortamında öğrencilerin etkin katılımdan ve tam bir iletişimden söz edilemez. Yanıtlara göre, öğretmenlerin çoğunluğu öğrencilerine böyle durağan bir rolü uygun görmemektedir.

Soru 25. Öğrencilerimden beni sadece dinlemelerini isterim.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid Tamamen katılıyorum	1	2,9	2,9	2,9
Katılıyorum	1	2,9	2,9	5,9
Kararsızım	2	5,9	5,9	11,8
Katılmıyorum	20	58,8	58,8	70,6
Kesinlikle katılmıyorum	10	29,4	29,4	100,0
Total	34	100,0	100,0	

23. sorunun yanıtları ile koşutluk göstermesi öğretmenlerin kafasında İDÖY 'ne uygun bir öğrenci rolü çizdiklerini göstermektedir.

BÖLÜM IV) DÖRT BECERİ

Soru 3. Benim için en önemli beceri öğrencilerimin konuşarak iletişim sağlamalarıdır.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid Tamamen katılıyorum	8	23,5	23,5	23,5
Katılıyorum	23	67,6	67,6	91,2
Katılmıyorum	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

İletişim dendiği zaman çoğu insanın aklına konuşma; İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi dendiği zamanda konuşma becerisi gelmektedir. Ancak İDÖY’nde dört beceri eşit ağırlıkta olmalıdır. Ancak bu sorunun yanıtlarına göre 31 öğretmen konuşma becerisini ön planda tutmaktadır.

Soru 6. Ders kitabında eksikliğini gördüğüm bir beceriyi dışarıdan bir etkinlikle tamamlarım.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid Tamamen katılıyorum	24	70,6	70,6	70,6
Katılıyorum	10	29,4	29,4	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Tüm öğretmenler eksik gördükleri becerileri kitap dışı etkinlikle tamamlamak konusunda hem fikirdiler.

Soru 8. Derslerimde okuma, yazma, konuşma ve dinleme beceri çalışmaları eşit ağırlıktadır.

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	Tamamen katılıyorum	6	17,6	17,6	17,6
	Katılıyorum	16	47,1	47,1	64,7
	Kararsızım	9	26,5	26,5	91,2
	Katılmıyorum	3	8,8	8,8	100,0
	Total	34	100,0	100,0	

Çoğu öğretmen dört beceriye eşit ağırlık verdiğini söylediği halde, dokuz 'kararsız' ve üç 'katılmıyorum' yanıtı bu konunun da tartışılması gereken konularından biri olduğunu göstermektedir.

Soru 9. Dört beceriye verdiğim zamanı kitaptaki yerleri belirler.

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	Katılıyorum	2	5,9	5,9	5,9
	Kararsızım	4	11,8	11,8	17,6
	Katılmıyorum	23	67,6	67,6	85,3
	Kesinlikle katılmıyorum	5	14,7	14,7	100,0
	Total	34	100,0	100,0	

Öğretmenlerin çoğu eksik olanı tamamlayarak dört beceriye verdikleri önemi göstermişlerdir.

Soru 11. Her bir beceri için her defasında farklı etkinlikler uygulamaya çalışırım.

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	Tamamen katılıyorum	14	41,2	41,2	41,2
	Katılıyorum	20	58,8	58,8	100,0
	Total	34	100,0	100,0	

Tüm öğretmenler değişik etkinliklerle güdülemeyi sağlayıp dersi etkinleştiriyor gözükmektedirler.

BÖLÜM V) ANADİLİN ROLÜ

Soru 2. Anadil ve erek dildeki (yabancı dildeki) benzerliklerin öğrenmelerini pekiştireceğini düşünürüm.

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	Tamamen katılıyorum	11	32,4	32,4	32,4
	Katılıyorum	16	47,1	47,1	79,4
	Kararsızım	6	17,6	17,6	97,1
	Katılmıyorum	1	2,9	2,9	100,0
	Total	34	100,0	100,0	

İDÖY'nde eğer anadil erek dilin öğrenimini kolaylaştırıyorsa, anadil kullanılabilir.

27 kişinin bu görüşte olması derslerinde gerektiği kadar anadil kullandıklarına dair bir bilgi vermektedir.

Soru 30. Öğrencilerime zaman zaman çeviri alıştırmaları yaptırım.

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid		1	2,9	2,9	2,9
	Katılıyorum	5	14,7	14,7	17,6
	Kararsızım	3	8,8	8,8	26,5
	Katılmıyorum	14	41,2	41,2	67,6
	Kesinlikle katılmıyorum	11	32,4	32,4	100,0
	Total	34	100,0	100,0	

Birinci bölümde de üzerinde durulan çeviri üzerine benzer sorular burada tekrar sorgulanmaktadır ve daha çok bir Klasik Yöntem etkinliği olan çeviriye çok da yer verilmediği görülmektedir.

Soru 35. Öğrencilerimin kendilerini rahat hissetmeleri için anadilde konuşmalarına izin veririm.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Katılıyorum	8	23,5	23,5	26,5
Kararsızım	4	11,8	11,8	38,2
Katılmıyorum	18	52,9	52,9	91,2
Kesinlikle katılmıyorum	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Öğretmenlerin çoğunluğunun öğrencilerin kendilerini erek dilde ifade etmeleri konusunda ısrarcı olduğu gözlenmektedir.

Soru 39. Öğrencilerimin sadece çok zorlandıklarında anadilde konuşmalarına izin veririm.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	8	23,5	23,5	26,5
Katılıyorum	16	47,1	47,1	73,5
Kararsızım	3	8,8	8,8	82,4
Katılmıyorum	5	14,7	14,7	97,1
Kesinlikle katılmıyorum	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Buradaki yanıtlara göre öğretmenlerin çoğu, sadece çok zorlandıklarında öğrencilerin anadil konuşmalarına izin veriyor gözükmektedir. Öğretmenlerin buradaki asıl amacı anadili en aza indirgeyerek öğrencilere erek dilde iletişim gereksinimini doğurmak ve dolayısı ile öğrencilere erek dilde konuşturmak olabilir.

Soru 45. Sadece gerektiğinde anadilde konuşurum.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	13	38,2	38,2	41,2
Katılıyorum	16	47,1	47,1	88,2
Kararsızım	4	11,8	11,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Bu sorunun yanıtları, tıpkı öğrenciler gibi öğretmenlerin çoğunun da çok gereksinim duyduklarında iletişimde anadilden faydalandıklarını göstermektedir.

Bu sonuç İDÖY ilkeleri ile örtüşmektedir.

Soru 48. Tüm ders süresi boyunca öğrencilerimin herşeyi açık anladıklarını düşünerek erek dilde (yabancı dilde) konuşurum.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	1	2,9	2,9	5,9
Katılıyorum	17	50,0	50,0	55,9
Kararsızım	3	8,8	8,8	64,7
Katılmıyorum	11	32,4	32,4	97,1
Kesinlikle katılmıyorum	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

48. soru önceki iki soru ile koşutluk göstermektedir. Öğretmenler zorunlu haller dışında sınıf içinde erek dilde iletişim kurmaya çalışmaktadırlar.

BÖLÜM VI) DİLBİLGİSİ KURALLARI

Soru 4. Alıştırmalarda amacım öğrencilerin yeni öğrendikleri dilbilgisi yapılarını kullandıklarını görmektir.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	2	5,9	5,9	8,8
Katılıyorum	11	32,4	32,4	41,2
Kararsızım	5	14,7	14,7	55,9
Katılmıyorum	12	35,3	35,3	91,2
Kesinlikle katılmıyorum	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Sınıf içinde yapılan alıştırmaların amacı öğrenciye gereksinim duyurarak bir yapıyı kullandırmaktır. Sadece dilbilgisi kurallarını uygulamak değildir. Ancak yine yanıtların dağılımından, kullanılan ifade ile demek istenileni öğretmenlerin açık anlamadıklarına dair bir soru işareti oluşabilmektedir. Öğretmenlerin detaylı görüşlerini eşdeğer bir ölçme yöntemi ile almak gerekmektedir.

Soru 5. Bir beceri üzerine çalışmadan önce, içinde geçen yeni dil yapısını açıklarım.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	3	8,8	8,8	11,8
Katılıyorum	4	11,8	11,8	23,5
Kararsızım	16	47,1	47,1	70,6
Katılmıyorum	10	29,4	29,4	100,0
Kesinlikle katılmıyorum				
Total	34	100,0	100,0	

IDÖY'ne göre öğrenci dil yapısını bir beceri içinde görür ve bağlamdan anlamını anlamaya çalışır ve çok sık karşılaştıktan sonra yeni dil yapısını farkederek ve dilbilgisi kuralını çıkarır. Bundan sonra yapılacak doğruluk (accuracy) alıştırmaları

ile kullandığı yapıları doğrulaştırır. Diğer bir deyişle öğrenci kuraldan bütüne değil; bütünden kurala ulaşır. Bu soruya 26 öğretmenin ‘katılmıyorum’ yanıtı vermesi İDÖY ile çalışan bir öğretmen grubu için son derece doğal, hatta azdır.

Soru 7. Derse her zaman dilbilgisi kurallarını tahtaya yazarak başlarım.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid Katılıyorum	1	2,9	2,9	2,9
Katılmıyorum	7	20,6	20,6	23,5
Kesinlikle katılmıyorum	26	76,5	76,5	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Beşinci sorunun sağlaması olan yedinci soruya, neredeyse tamama yakın ‘katılmıyorum’ yanıtı vermesi, öğretmenlerin bu konuya tutarlı yaklaşımını göstermektedir.

Soru 28. Öğrencilerime dil yapılarını formüller halinde listesini veririm.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid Kararsızım	1	2,9	2,9	2,9
Katılmıyorum	3	8,8	8,8	11,8
Kesinlikle katılmıyorum	10	29,4	29,4	41,2
Total	20	58,8	58,8	100,0
	34	100,0	100,0	

Dil yapılarını formüller halinde vermek çok kolay ve kullanışlı görünse de anlamdan yoksun bir etkinlik olduğu için İDÖY’nin özüne terstir. Öğretmenlerin çoğunluğu da aynı düşüncede görünmektedir.

Soru 42. Öğrencilerimin yeni dil yapısının işlevini bağlamdan (contex) tahmin etmelerini sağlarım.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yıgmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	6	17,6	17,6	20,6
Katılıyorum	22	64,7	64,7	85,3
Kararsızım	4	11,8	11,8	97,1
Kesinlikle katılmıyorum	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Öğrencilerin dil yapılarının anlam ve işlevlerini bağlamdan tahmin etmeleri İDÖY'ne göre öğrenmeyi kolaylaştıran etmenlerdendir. Bu soruya göre öğretmenlerin çoğu bu etmenin bilincinde görünmektedirler.

Soru 52. Yeni dil yapılarını rol yapma, sorun çözme gibi anlamlı etkinliklerle pekiştiririm.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yıgmalı yüzde
Valid	2	5,9	5,9	5,9
Tamamen katılıyorum	13	38,2	38,2	44,1
Katılıyorum	19	55,9	55,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Tamama yakın 'katılıyorum' cevabı, öğretmenlerin yeni dil yapılarının ancak anlamlaştırarak öğrenciler üzerinde kalıcı bir etki bırakacaklarının bilincinde olduğunu göstermektedir.

BÖLÜM VII) GERÇEĞE YAKIN ANLAMLI ETKİNLİK VE TEKNİKLER

Soru 24. Öğrencilerimden verilen kural ve sözcük listelerini ezberlemelerini beklerim.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Katılıyorum	2	5,9	5,9	5,9
Kararsızım	3	8,8	8,8	14,7
Katılmıyorum	24	70,6	70,6	85,3
Kesinlikle katılmıyorum	5	14,7	14,7	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Öğretmenlerin çoğu, 41. soruda sözcük listeleri verilmesine daha sıcak bakarken, bu soruda, belki de 'kural' kelimesi eklendiği için karşı görünmektedir.

Soru 31. Öğrencilerimin erek dili (yabancı dili) anlamlı görevler vererek kullanmalarını sağlarım.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid Tamamen katılıyorum	2	5,9	5,9	5,9
Katılıyorum	12	35,3	35,3	41,2
Kararsızım	16	47,1	47,1	88,2
Kesinlikle katılmıyorum	3	8,8	8,8	97,1
Total	1	2,9	2,9	100,0
	34	100,0	100,0	

Görev (task), Nunan (1989,10)'a göre, öğrencinin dikkati biçimden çok anlam üzerindeyken erek dilde kavrama, değiştirme, üretim veya etkileşim çalışmalarında bulunduğu derslik içi bir iştir. Görev tek başına bir bütün olmalıdır, kendi başına iletişimsel bir eylem oluşturabilmelidir.

Anlamlı görevler verildiğinde öğrenci ihtiyaç duyduğu ve doğal oluşan bilgi boşluğunu doldurmak için erek dili kullanacaktır. Öğretmenlerin çoğunun bu

soruya ‘katılıyorum’ cevabı vermesi görevlerin dil öğretimindeki rolünün bilincinde olduklarını göstermektedir.

Soru 38. Öğrencilerimin özgün metinlerle sık sık karşılaşmalarını sağlarım.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	8	23,5	23,5	26,5
Katılıyorum	19	55,9	55,9	82,4
Kararsızım	5	14,7	14,7	97,1
Katılmıyorum	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Özgün metinler dilin en doğal halinin yer aldığı gereçler olduğu için öğrencinin bu metinlerle sık karşılaşması hem kendilerine güvenlerini artıracak hem de dili en doğal bağlamında görmelerini sağlayacaktır. 27 kişinin bu fikre ‘katılıyorum’ yanıtı vermesi, derslerde özgün metinlerin kullanıldığına dair bir fikir vermektedir.

Soru 41. Öğrencilerimin verdiğim sözcük listelerini ezberlemelerini isterim.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	2	5,9	5,9	8,8
Katılıyorum	10	29,4	29,4	38,2
Kararsızım	6	17,6	17,6	55,9
Katılmıyorum	10	29,4	29,4	85,3
Kesinlikle katılmıyorum	5	14,7	14,7	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Sözcükler listeler halinde verildiğinde öğrenciden sözcüğü bir bağlam içinde görme şansını kaldırdığı ve öğrenci bu sözcüklerle ihtiyaç duymadan karşılaştırıldığı için zaman içinde unutulma ihtimali çok yüksektir. Bunun yerine öğrencinin yeni sözcük ile karşılaştıkça bunu kendisinin listelemesi çok daha

anlamli olacaktır. Bu soru, bu konuda öğretmenler arasında bir ortak görüş olmadığını göstermektedir.

Soru 53. Yeni kelime ve dil yapılarını oyunlarla pekiştiririm.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	3	8,8	8,8	8,8
Tamamen katılıyorum	14	41,2	41,2	50,0
Katılıyorum	15	44,1	44,1	94,1
Kararsızım	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Oyunlarda genelde öğrencinin tamamlaması gereken bir görev olduğu için öğrenci erek dili gereksinim duyarak kullanacağından, son derece anlamlı etkinliklerdir. 29 öğretmenin bu soruya ‘katılıyorum’ yanıtını vermesi, oyunların bu etkisinin bilincinde olduğunu gösterir.

BÖLÜM VIII) HATA DÜZELTİMİ

Soru 17. Öğrencilerim hata yapmanın öğrenmenin bir parçası olduğunu bilirler.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	13	38,2	38,2	38,2
Tamamen katılıyorum	16	47,1	47,1	85,3
Katılıyorum	4	11,8	11,8	97,1
Kararsızım	1	2,9	2,9	100,0
Kesinlikle katılmıyorum				
Total	34	100,0	100,0	

İşitsel-Dilsel veya Dolaysız Yöntem gibi daha klasik yöntemlerde hataya yer verilmezken, öğrencilerin dil öğrenirken hata yapmaları İDÖY’ne göre son derece

doğaldır. Bu sorunun sonuçlarına göre öğretmenlerin çoğu da aynı düşüncededir.

Soru 54. Öğrencilerimin konuşurken hatalarını düzeltmenin motivasyonlarını bozacağını düşünürüm.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	5	14,7	14,7	17,6
Katılıyorum	17	50,0	50,0	67,6
Kararsızım	5	14,7	14,7	82,4
Katılmıyorum	6	17,6	17,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Doğal ortamların yaratılmaya çalışıldığı İDÖY'nde, öğrencilerin iletişim kurduğu bir anda konuşmayı kesmek güdülemelerini bozacağı gibi akıcılığı da bölecektir.

Öğretmenlerin çoğunun aynı fikirde olması İDÖY adına doğru bir harekettir.

Ancak geri kalan 11 kişi küçümsenecek bir rakam değildir.

Soru 55. Öğrencilerimin hedef dili (yabancı dili) öğrenirken hata yapmalarını öğrenme sürecinin bir parçası olarak görürüm.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid				
Tamamen katılıyorum	24	70,6	70,6	70,6
Katılıyorum	7	20,6	20,6	91,2
Kararsızım	1	2,9	2,9	94,1
Katılmıyorum	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

İDÖY'nin hata düzeltimine tam olarak yaklaşımını gösteren bir soruya tamama yaklaşık olumlu cevap, yöntemin bu açıdan sağlıklı uygulandığını göstermektedir.

Soru 56. Öğrencilerimin yaptığı hataları anında düzeltirim.

Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde	Frekans
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	1	2,9	2,9	5,9
Katılıyorum	5	14,7	14,7	20,6
Kararsızım	10	29,4	29,4	50,0
Katılmıyorum	17	50,0	50,0	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Yukarıda açıklanan önceki üç soruyla oldukça çelişen bir yanıt. Bu yoruma sadece 17 kişinin katılmıyor olması hata yapmaya olan yaklaşımda bir soru işareti yaratmaktadır. Yeterli sayıda farklı öğretmenlere yapılacak ders gözlemi ile net öğretmen yaklaşımı anlaşılabilir.

Soru 57. Öğrencilerimin hatalarını not eder yeri gelince düzeltirim.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	3	8,8	8,8	8,8
Tamamen katılıyorum	4	11,8	11,8	20,6
Katılıyorum	14	41,2	41,2	61,8
Kararsızım	7	20,6	20,6	82,4
Katılmıyorum	6	17,6	17,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Çoğunluk öğretmenin bu görüşe katılıyor olması İDÖY'nin en temel hata düzeltme yöntemlerinden birini kullanıyor olduğunu göstermektedir. Ancak katılmayan diğer öğretmenler de farklı ama yine doğru bir teknik de kullanılıyor olabilirler. Görüşme ile detaylı fikirleri alınabilir.

Soru 58. Öğrencilerimin hatalarını doğrusunu tekrarlayarak düzeltirim.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	1	2,9	2,9	2,9
Tamamen katılıyorum	16	47,1	47,1	50,0
Katılıyorum	14	41,2	41,2	91,2
Kararsızım	1	2,9	2,9	94,1
Katılmıyorum	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Bu hata düzeltme tekniğine öğrencinin doğal iletişimini olumsuz bir şekilde etkilemediği sürece başvurulabilir. Ancak sıklık oranına ve yapılaş tarzına ders gözlemi sırasında netlik getirilmesi gerekir..

Soru 59. Öğrencilerimin sık yaptıkları hataları farklı alıştırmalarla düzeltirim.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	2	5,9	5,9	5,9
Tamamen katılıyorum	10	29,4	29,4	35,3
Katılıyorum	21	61,8	61,8	97,1
Kararsızım	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Yapılan bir hatayı hep aynı örnek ve hatalarla düzeltmeye çalışmak öğrenci açısından hem sıkıcı hem de anlaşılması zor olabilir. Hatayı farklı etkinliklerle düzeltmeye çalışmak öğretmeni amacına daha çabuk ulaştırabilir.

Soru 60. Öğrencilerimin hatalarını anında düzeltmenin, motivasyonlarından daha önemli olduğunu düşünürüm.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı yüzde
Valid	14	41,2	41,2	41,2
Katılıyorum	3	8,8	8,8	50,0
Kararsızım	1	2,9	2,9	52,9
Katılmıyorum	16	47,1	47,1	100,0
Total	34	100,0	100,0	

Sadece 16 kişinin bu görüşe katılmıyor olması, benzeri 54. sorunun yanıtı ile tam örtüşmemektedir. 20 kişi dışındakilerinin görüşlerinin de net olmaması düşündürücüdür.

2.5.3.3. DEĞERLENDİRME

Bu sormaca ile İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi'nin uygulandığı belirtilen bir kurumda çalışan öğretmenlerin, bu yöntemin tanımladığı; bilgi boşluğu alıştırmalarından, öğretmen ve öğrenci rollerinden, dört becerinin ve anadilin öğretimdeki yerinden, dilbilgisine yaklaşımı ve sınıf içinde yapılan etkinliklerden bilinçlilikleri ve hata düzeltimi üzerine veri toplanmıştır.

'Bilgi Boşluğu ve Diğer Alıştırma Türleri' başlıklı birinci bölümde, Özellikle 1. 14. ve 50. soruların yanıtlarından, bu kurumda çalışan öğretmenlerin İDÖY'nde bilgi boşluğu alıştırmalarının yeri konusunda yeterince bilgili olmadığı gözlemlenmiştir. Ayrıca sesletim, dönüşümlü alıştırmalar ve diyalog tekrarı gibi çalışmalara olan yaklaşım da açık değildir. Bu yüzden mutlaka eşdeğer bir ölçme yöntemi ile daha detaylı veri toplanmalı ve değerlendirilmelidir.

İkinci bölümde, İDÖY'nde öğretmene çizilen danışman, tartışmacı, iletişim ortağı vb. roller, kurumun öğretmenleri tarafından genel olarak doğru uygulanmaktadır. Ancak öğretmenler 40. ve 47. gibi sınıftaki tek otorite olma veya son sözü söyleyen olma gibi konularda emin olamamalarının nedeni hala sınıfta herşeyi denetleyen olma isteği olabilir. Diğer bir neden de sınıf yönetimini kaybetme endişesi olabilir.

Üçüncü bölümde öğretmenlerin genel olarak öğrencinin tartışmacı, etken, karar verici, risk alıcı ve özgür rolünden bilinçli olduğu tespit edilmiştir.

Dördüncü bölümde, sınıf içinde dört becerinin yeri anlaşılmaya çalışılmış ve öğretmenler 35. soruya verdikleri cevapla konuşma becerisine öncelik verir görünseler ve tüm becerilere eşit ağırlık verilip verilmediği sorgulanan 8. soruya 12 kişinin katılmaması düşündürse de genelde dört beceri üzerinde çalışmakta olduklarını en azından öyle düşündüklerini göstermektedir. Bu yaklaşım, İDÖY’nde dört beceriye verdiği önemle uyum içindedir.

Beşinci bölümde ise anadilin ders içindeki kullanımı incelenmiştir. Öğretmenlerin genel olarak dersi tamamen erek dilde işlemekte tereddüt yaşadıkları ve zorlandıklarında ya da öğrenciler kendilerini ifade edemediklerinde anadili kullanmada sakınca görmedikleri anlaşılmıştır. İDÖY’nde sınıf içinde herhangi bir konuyu işlerken anadil kullanımı öğrencinin öğrenmesini kolaylaştırıyorsa, anadilin kullanılması yönündedir.

Altıncı bölümde dilbilgisi kurallarının işlenişi üzerine sorular sorulmuştur. Alistirmalarda yeni yapıların kullanılması konusunda emin olunamadığı (4.soru) ama genel olarak öğretmenlerin dilbilgisi yapılarını öğrencilerin bir bağlam içinde görmesi gerektiği konusunda hem fikir olduğu gözlenmiştir.

Yedinci bölümde, gerçeğe yakın anlamlı etkinlik ve teknikler konusunda öğretmenlerin yaklaşımları anlaşılmaya çalışılmıştır. 41. sorudaki sözcük listelerinin verilmesi konusundaki olumlu yaklaşım hariç genel olarak öğretmenler ders içinde anlamlı etkinliklere yer vermektedir.

Sekizinci bölümde, öğretmenlerin hata düzeltimine olan yaklaşımı görülmeye çalışılmıştır. Öğretmenler hata yapmayı öğrenmenin bir parçası olarak görseler de, tümünün hataları anında düzeltilmesi konusundaki görüşü netlik kazanmamıştır. Çoğunluğu yapılan hataları doğrusunu tekrarlayarak veya farklı çalışmalarla düzeltmeye çalışsa da; öğrenmede güdülenmenin önemi unutulmamalı ve eş değer bir ölçme ile öğretmenlerin net yaklaşımı görülmeye çalışılmalıdır.

2.5.3.4. Öneriler

İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi'ni yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde benimsediğini belirten, yukarıdaki sormacanın bu yöntemin ne kadar etkili kullanıldığını dair veri toplamak için kullanıldığı bu kurumun öğretmenleri öncelikle bilgi boşluğu tanımı ve alıştırmalar türleri konusunda bilgilendirilmelidir. Tüm öğretmenler İDÖY'nin temel ilke ve tekniklerinin uygulamalı anlatıldığı bir anımsama eğitiminden ya da çalıştaydan geçirilebilirler ya da kendi aralarında bir konu dağılımı yaparak bu detayları birbirlerine aktarabilirler. Bu eğitim ya da yapılan etkinliklerin bilincine varma çalışmalarından sonra, İDÖY ile uyumlu bir etkinlik bankası oluşturabilirler. Bu çalışmalardan sonra, ders programlarına uygun saatlerde bir 'akran öğretimi' çalışmasına girip ya da bunu düzenli bir şekilde her zaman yapıp İDÖY'nin uygulanışı konusunda birbirlerini denetleyip, eksik yönleri üzerinde beraber çalışabilirler ya da yaptıkları farklı uygulamalar konusunda düşüncelerini paylaşabilirler.

Ayrıca İDÖY ile çalışan her grubun yapması gerektiği gibi, Öğrenci Merkezli Eğitim, İşbirlikçi Öğrenme, Öğrenme Özerkliği, Bütüncül Dil Eğitimi ya da Görev Odaklı Öğretim gibi günümüzde İDÖY ile anılan kavramlara dair etkinliklerin de programa yerleştirilmesi konusunda ayrı bir çaba harcanması gerekir.

Ek-2’de verilen sormacanın verileri değerlendirilirken, uygulandığı bu kurum, gerçekten bir İDÖY izleme modeli geliştirmek isterse bu sormacanın çok da yeterli bir veri toplama yöntemi olmadığı; yukarıda da (bkz 2.4.5.) belirtildiği gibi görüşme, ders gözlemi vb eşdeğer ölçme yöntemleri ile veri toplama yollarını çeşitlendirerek daha çok bilgi edinilebileceği ve kurumun ihtiyacının daha açık bir şekilde belirlenebileceği düşünülebilir.

3. SONUÇ

İçinde bulunduğumuz yüzyılda yabancı dil özellikle de İngilizce öğrenmenin önemini kimse yadsıyamaz. Ülkemizde ve dünyada yabancıdil öğreten kurumların çokluğuna bakmak bile, toplumların bu gereksinime duyduğu boyutun bir göstergesidir. Her bir kurumun, öncelikle ikinci dili nasıl öğreteceğine dair bir yöneme karar vermesi ve buna uyumlu çalışacak mekana, konusunda uzmanlaşmış bir öğretmen kadrosuna ve yöneme uygun araç gerece sahip olması gerekir. Tüm temel gereksinimler sağlandıktan sonra, eğitim sürerken kurum sahip, yönetici veya öğretmenleri belirlenen yöntemin ne kadar sağlıklı uyguladıklarına dair bir araştırma yapmaya ihtiyaç duyabilirler. Bu yüksek lisans çalışmasında böylesi bir gereksinim duyan kurumlar için bir model oluşturmumu

amaçlanmış ve bu amaca uygun olarak çözümleyici ve uygulamalı bir model sunulmuştur.

Bu çalışmada, genellenebilir bir modelin sunulmasının ardından, bu modelin örneklenmesi amacıyla İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi kullandığını belirtmiş bir kurumda, iletişimsel yapıldığı öngörülen derslerin temel olarak öğretmenler tarafından uygulanışı ve yöntemine uygunluğu üzerine bir uygulama düzenlenmiştir.

Kurumlar arasındaki ayrımları ve değerlendirilmek istenen yöntemi ne derece uyguladıkları ortaya konulmaya çalışılmış böylesi bir modelin amacına yönelik oluşturulduğu için geçerli; yöntem-kurum-erek kitle ayrımlanmasından etkilenmediği için de (yani, yineletilebildiğinden) güvenilir olduğu söylenebilir.

Böylesi bir modelin oluşturulduğu bu yüksek lisans tez çalışmasının sonucunda, söz konusu modelin özüne ve çevresel niteliklerine ilişkin kimi değerlendirme ve yorumlarda bulunulabilir. Bu sonuçlar, 2.5. Uygulama Örneği bölümünde sunulan örnek çalışma sırasında ortaya çıkan durumlar ile de desteklenmiştir.

Modelin uygulanmasına ilişkin notlar:

1. Yararlanılması düşünülen veri toplama yollarından öğretmen sormacası nicel olarak değerlendirilmiştir.
2. Sadece öğretmen sormacasına bakarak, öğretmenlerin bilgi boşluğu veya öğretmenin sınıf içinde uyguladığı etkinlikler üzerine bilgi eksikliği saptanmış ve bu sorunu giderici dışarıdan destekli eğitim, kurum içi eğitim veya akran öğretimi gibi yollarla giderilebileceği kuruma önerilmiştir. Araştırma genişletilmek istenildiğinde sormacadan elde edinilen bilgiler

yeterli olmadığı için, ders gözlemi, görüşme gibi eş değer yöntemle ya da farklı bir sormacanın öğrenci, veli ya da yöneticilere de uygulanıp, sonrasında birbiri ile karşılaştırılarak veri eksikliğinin tamamlanması konusunda da kuruma öneriler de bulunulmuştur.

3. Bu uygulama araştırmasında yer alan modeli uygulama ya da ondan yararlanma düşüncesinde olabilecek ilgili araştırmacılar yukarıda verilen eş değer uygulamalarla daha fazla bilgi toplayabilir ve daha farklı sonuçlara varabilirler.
4. Yöntemlerin sınırları ilgili artalan kaynaklarında net çizilmemiş olabiliyor. Örneğin, bu çalışmada örnek kullanılan İDÖY'nin içinde nelerin olduğu ve olmadığı tüm kaynaklarda aynı nitelik ve kesinlikle yer almamaktadır
5. Model genellenebilir olduğundan, zaman içinde çıkabilecek diğer yöntemlerle de kullanılabilir. Öyle olduğunda, o yöntemlerin kendi içlerinde ne kadar kesinlikli tanımlanıp tanımlanmadığına bağlı olarak alt ölçeklerin neler olduğu ve bunların nasıl değerlendirileceği değişiklik gösterebilecektir.

Bu nokta, elimizdeki çalışmada sunulan modelin en belirgin zayıf yönü olmakla birlikte, modelin kendisi ve özü bakımından yapılabilecek bir şey görünmemektedir; yöntemler ilgili artalan bilgisi ve kuramsal yayınlarda ne denli keskinlikle belirlenmişse modelin dökülüp uygulamaya konmasında da o denli keskinlik olacaktır. Eğer yazında belirsiz yerler varsa, modelin uygulanma sonuçları da bunlara bağlı olarak belirgin bir yoruma ulaştırmayabilir.

Sonuçta bu araştırmanın ya da yol göstereceği yeni araştırmaların sonucunda asıl hedef yabancı dil öğretimindeki kaliteyi artırmaktır.

EK-1 YÖNTEMLERİN ÖRNEK KARŞILAŞTIRMASI

Her yöntemde bulunan özelliklerin yanına ✓ işareti konarak ortak özellikleri ya da farklılıkları pratik bir şekilde görmek için aşağıdaki çizelgeler oluşturulmuştur.

	DİLBİLGİSİ ÇEV.YÖN.	DOLAYSIZ YÖN.	İŞİTSEL- DİLSEL YÖN.	SESSİZ YOL	ESİNLENMELİ YÖN.
AMAÇ					
* edebi metinleri anlamak	√				
* erek dilde iletişim kurmak		√	√	√	√
* edebi metinleri çeviri	√				
* bilgi edinimi					
* edebi metinleri anlamak	√				
* çeviri yapabilmek	√				√
* okuma becerisini geliştirmek	√	√		√	
* yazma becerisini geliştirmek	√	√			
* konuşma becerisini geliştirmek		√	√		
* dinleme becerisini geliştirmek		√	√		
* sözcük bilgisine öncelik vermek	√			√	√
* dilbilgisine öncelik vermek	√	√	√	√	
* doğru sesletim		√	√		
* dil öğrenimindeki endişeleri yok etmek				√	√
İZLENCE					
* yapısal	√				
* sözlüksel					
* işlevsel-kavramsal					
* durumsal		√		√	
* konusal		√			
ÖĞRENME KURAMI					
* genelleme					
* tümevarım		√			
* tümdengelim	√				
* davranışçı			√		
* sınama-yanılma				√	√
DİL KURAMI					
* alışkanlık oluşturma			√		
* ana dil gibi öğrenme		√			
* anlamlı görevler yoluyla					
* yapısalcılık				√	
* dilbilim odaklı	√				
* insancıl yaklaşım				√	√
* dil edinim		√			
İLKELER					
* dili bağlam içinde görmek	√	√	√		
* beceri öncesi yeni dilbilgisi kurallarını öğrenmek	√				
* beceri öncesi yeni kelime kurallarını öğrenmek	√				
* dilbilgisi kurallarını ayrıca vermek	√				
* dilbilgisi kurallarını bağlam içinde kavratmak			√		
* diğer öğrencilerle işbirliği yapmak		√		√	√
* durumlarla öğrenmek		√		√	
* anlama öncelik vermek		√			

	DİLBİLGİSİ ÇEV.YÖN.	DOLAYSIZ YÖN.	İŞİTSEL- DİLSEL YÖN.	SESSİZ YOL	ESİNLENMELİ YÖN.
TEKNİKLER					
* ezber	√				
* çeviri	√				
* alıştırmalar	√		√		
* yineleyici alıştırma	√	√	√		
* dönüşüm alıştırmaları	√		√		
* diyalogları yineleme		√	√		
* ikili çalışma				√	
* küme çalışması				√	
* rol yapma					√
* bilgi boşluğu alıştırmaları					
* sesletim çalışmaları		√	√		
* erek dil isminde bir kimlik oluşturma					√
* teybe kayıt					
* fiziksel hareket ile ifade etme	√				
* tartışma	√				
* yap-boz	√		√		
* sorun çözme			√		
* karar verme					
* günlük tutma			√		
* soru-cevap		√	√		√
* sıraya sokma					
* karşılaştırma	√				
* kişisel deneyimleri paylaşma			√	√	
* öğrenme kaygılarını yenme				√	√
* oyun oynama		√			√
* görevlerle öğrenmek					
* durumlarla öğrenmek		√			
ÖĞRETMENİN ROLÜ					
* otorite	√		√		√
* örneklem	√	√			
* merkez			√		
* yönlendiren	√	√	√		
* danışman					
* uzman		√			
* kolaylaştırıcı				√	√
* katılımcı					
* orkestra şefi			√		
* görev tasarımcısı					
* gereksinim çözümleyicisi				√	
* alıştırma öncüsü	√		√		√
* bilgi kaynağı	√	√			

	DİLBİLGİSİ ÇEV.YÖN.	DOLAYSIZ YÖN.	İŞİTSEL- DİLSEL YÖN.	SESSİZ YOL	ESİNLENMELİ YÖN.
ÖĞRENCİNİN ROLÜ					
* dinler	√	√			
* soru cevaplar	√	√			√
* tekrar eder	√		√		√
* edilgendir	√				
* uygular	√	√			√
* tartışmacıdır					
* denetleyicidir					
* risk alıcıdır					
* karar verir		√		√	
* özgürdür				√	
ANADİLİN ROLÜ					
* hiç kullanılmaz		√		√	
* gerekirse kullanılır					√
* her zaman kullanılır	√				
* iki dili sürekli karşılaştırılır	√				
HATA DÜZELTİMİ					
* hatalar anında düzeltilir.	√	√			
* hatalar öğrenmenin parçası olarak görülür.			√	√	√
* not edilip daha sonra düzeltilir.					
* öğrenme düzeyine göre düzeltilir.					
			√		
GEREÇLER					
* resimler	√	√		√	
* bilgi kartları					
* çizelgeler				√	√
* kitap			√		
* görsel gereçler		√		√	√
* teypçalar					
* gerçek nesneler					
* edebi metinler	√				
* sözcük listeleri	√				
* renkli çubuklar			√		√
* müzik				√	√
* gazete				√	
* televizyon					
* internet					
* dil laboratuvarı			√		

	TOPLUMLA DİL ÖĞR. YÖN.	TÜM FİZİKSEL YÖN.	DOĞAL YÖN.	İÇERİK ODAKLI ÖĞRETİM
AMAÇ				
* edebi metinleri anlamak				
* erek dilde iletişim kurmak	√	√	√	
* edebi metinleri çeviri				
* bilgi edinimi				√
* edebi metinleri anlamak				
* çeviri yapabilmek				
* okuma becerisini geliştirmek			√	√
* yazma becerisini geliştirmek				√
* konuşma becerisini geliştirmek		√		
* dinleme becerisini geliştirmek		√	√	
* sözcük bilgisine öncelik vermek		√	√	
* dilbilgisine öncelik vermek		√		
* doğru sesletim				
* dil öğrenimindeki endişeleri yok etmek	√	√	√	
İZLENCE				
* yapısal				
* sözlüksel		√		
* işlevsel-kavramsal			√	
* durumsal				√
* konusal	√			
ÖĞRENME KURAMI				
* genelleme	√			
* tümevarım		√		√
* tümdengelim				
* davranışçı				
* sınama-yanılma				
DİL KURAMI				
* alışkanlık oluşturma				
* ana dil gibi öğrenme		√		
* anlamlı görevler yoluyla			√	
* yapısalcılık				
* dilbilim odaklı				
* insancıl yaklaşım	√	√	√	
* dil edinim			√	
İLKELER				
* dili bağlam içinde görmek			√	√
* beceri öncesi yeni dilbilgisi kurallarını öğrenmek				
* beceri öncesi yeni kelime kurallarını öğrenmek				
* dilbilgisi kurallarını ayrıca vermek			√	√
* dilbilgisi kurallarını bağlam içinde kavratmak				
* diğer öğrencilerle işbirliği yapmak	√			√
* durumlarla öğrenmek				
* anlama öncelik vermek	√	√	√	

TEKNİKLER	TOPLUMLA DİL ÖĞR. YÖN.	TÜM FİZİKSEL YÖN.	DOĞAL YÖN.	İÇERİK ODAKLI ÖĞRETİM
* ezber				
* çeviri	√			
* alıştırmalar	√			
* yineleyici alıştırma				
* dönüşüm alıştırmaları				
* diyalogları yineleme				
* ikili çalışma				
* küme çalışması	√		√	√
* rol yapma	√		√	√
* bilgi boşluğu alıştırmaları			√	
* sesletim çalışmaları		√		
* erek dil isminde bir kimlik oluşturma	√			
* teybe kayıt	√			
* fiziksel hareket ile ifade etme		√	√	
* tartışma				√
* yap-boz				√
* sorun çözme				√
* karar verme	√			√
* günlük tutma	√			
* soru-cevap	√		√	
* listeleme				√
* sıraya sokma		√	√	√
* karşılaştırma				√
* kişisel deneyimleri paylaşma				
* öğrenme kaygılarını yenme			√	
* oyun oynama		√	√	
* görevlerle öğrenmek				
* durumlarla öğrenmek			√	
			√	
ÖĞRETMENİN ROLÜ				
* otorite				
* örneklem				
* merkez				
* yönlendiren	√	√		
* danışman	√			
* uzman				√
* kolaylaştırıcı	√			√
* katılımcı				
* orkestra şefi			√	
* görev tasarımcısı		√		
* gereksinim çözümleyicisi				
* alıştırma öncüsü	√		√	√
* bilgi kaynağı	√			

ÖĞRENCİNİN ROLÜ	TOPLUMLA DİL ÖĞR. YÖN.	TÜM FİZİKSEL YÖN.	DOĞAL YÖN.	İÇERİK ODAKLI ÖĞRETİM
* dinler	√	√	√	
* soru cevaplar			√	
* tekrar eder	√			
* edilgendir				
* uygular		√	√	√
* tartışmacıdır				
* denetleyicidir				√
* risk alıcıdır	√			
* karar verir	√			√
* özgürdür	√			√
ANADİLİN ROLÜ				
* hiç kullanılmaz			√	√
* gerekirse kullanılır				
* her zaman kullanılır	√	√		
* iki dili sürekli karşılaştırılır				
HATA DÜZELTİMİ				
* hatalar anında düzeltilir.				
* hatalar öğrenmenin parçası olarak görülür.	√	√	√	√
* not edilip daha sonra düzeltilir.				
* akranı düzeltir				
* öğrenme düzeyine göre düzeltilir.				
GEREÇLER				
* resimler				
* bilgi kartları	√			
* çizelgeler				
* kitap	√			√
* görsel gereçler		√		
* teypçalar				
* gerçek nesneler	√	√	√	√
* edebi metinler				
* sözcük listeleri		√		
* renkli çubuklar				
* müzik	√			
* gazete				
- televizyon				
- internet				√

	GÖREV ODAKLI ÖĞRETİM	SÖZCÜK TEMELLİ ÖĞRETİM	SÖZEL YAKLAŞIM	İLETİŞİMSEL YÖNTEM
AMAÇ				
* edebi metinleri anlamak				
* erek dilde iletişim kurmak	√		√	√
* edebi metinleri çeviri				
* bilgi edinimi				
* edebi metinleri anlamak				
* çeviri yapabilmek				
* okuma becerisini geliştirmek			√	√
* yazma becerisini geliştirmek			√	√
* konuşma becerisini geliştirmek	√		√	√
* dinleme becerisini geliştirmek			√	√
* sözcük bilgisine öncelik vermek	√	√	√	
* dilbilgisine öncelik vermek			√	
* doğru sesletim		√		
* dil öğrenimindeki endişeleri yok etmek	√			
İZLENCE				
* yapısal			√	
* sözlüksel		√		
* işlevsel-kavramsal				√
* durumsal				
* konusal	√			
ÖĞRENME KURAMI				
* genelleme				
* tümevarım		√		√
* tümdengelim			√	
* davranışçı				
* sınıma-yanılma				
DİL KURAMI				
* alışkanlık oluşturma			√	
* ana dil gibi öğrenme	√			√
* anlamlı görevler yoluyla	√		√	√
* yapısalcılık		√		
* dilbilim odaklı				√
* insancıl yaklaşım				
* dil edinim				
İLKELER				
* dili bağlam içinde görmek	√		√	√
* beceri öncesi yeni dilbilgisi kurallarını öğrenmek				
* beceri öncesi yeni kelime kurallarını öğrenmek		√		
* dilbilgisi kurallarını ayrıca vermek				
* dilbilgisi kurallarını bağlam içinde kavratmak			√	√
* diğer öğrencilerle işbirliği yapmak				
* durumlarla öğrenmek			√	√
* anlama öncelik vermek	√			√

	GÖREV ODAKLI ÖĞRETİM	SÖZCÜK TEMELLİ ÖĞRETİM	SÖZEL YAKLAŞIM	İLETİŞİMSEL YÖNTEM
TEKNİKLER				
* ezber				
* çeviri				
* alıştırmalar		√	√	
* yineleyici alıştırma			√	
* dönüşüm alıştırmaları				
* diyalogları yineleme				
* ikili çalışma	√			√
* küme çalışması	√		√	√
* rol yapma	√			√
* bilgi boşluğu alıştırmaları	√			√
* sesletim çalışmaları			√	
* erek dil isminde bir kimlik oluşturma				
* teybe kayıt				
* fiziksel hareket ile ifade etme				
* tartışma	√		√	√
* yap-boz	√			√
* sorun çözme	√			√
* karar verme	√			√
* günlük tutma	√			√
* soru-cevap	√			
* listeleme	√			√
* sıraya sokma	√			√
* karşılaştırma	√			√
* kişisel deneyimleri paylaşma	√			
* oyun oynama				√
* öğrenme kaygılarını yenme	√			
* görevlerle öğrenme	√			√
* durumlarla öğrenme			√	√
ÖĞRETMENİN ROLÜ				
* otorite			√	
* örneklem			√	
* merkez			√	
* yönlendiren	√	√	√	√
* danışman	√			√
* uzman	√			
* kolaylaştırıcı		√		√
* katılımcı	√			√
* orkestra şefi			√	
* görev tasarıcısı	√	√		
* gereksinim çözümleyicisi				√
* alıştırma öncüsü			√	
* bilgi kaynağı		√		

	GÖREV ODAKLI ÖĞRETİM	SÖZCÜK TEMELLİ ÖĞRETİM	SÖZEL YAKLAŞIM	İLETİŞİMSEL YÖNTEM
ÖĞRENCİNİN ROLÜ				
* soru cevaplar			√	
* tekrar eder			√	
* edilgendir				
* uygular		√	√	√
* tartışmacıdır	√			√
* denetleyicidir				
* risk alıcıdır	√			√
* karar verir	√			√
* özgürdür				√
ANADİLİN ROLÜ				
* hiç kullanılmaz				
* gerekirse kullanılır	√	√		√
* her zaman kullanılır				
* iki dili sürekli karşılaştırılır				
HATA DÜZELTİMİ				
* hatalar anında düzeltilir.			√	
* hatalar öğrenmenin parçası olarak görülür.	√			√
* not edilip daha sonra düzeltilir.				√
* öğrenme düzeyine göre düzeltilir.		√		
GEREÇLER				
* resimler		√		√
* bilgi kartları	√		√	√
* çizelgeler	√			√
* kitap		√	√	
* görsel gereçler	√	√		√
* teypçalar		√		
* gerçek nesneler				√
* edebi metinler				
* kelime listeleri		√	√	
* renkli çubuklar				
* müzik				√
* gazete	√			√
* televizyon	√			√
* internet	√			√

EK-2

ÖĞRETMEN SORMACASI

Sevgili Arkadaşlar,
Hepimiz İletişimsel Dil Öğretme Yöntemi ile eğitim yaptığını bildirmiş bir kurumda çalışıyoruz. Sınıf içinde uyguladığımız yöntem ve çalışmalar zaman zaman öğrencilerimizin gereksinimine göre farklılıklar gösterebilmektedir. Aşağıdaki sormaca sizin bilgilerinizi sınamak için değil, uygulandığı belirtilen yöntemin işlerliğini, sizler açısından görmek ve bu tür araştırmalara bir model olmak amacı ile hazırlanmıştır.

Lütfen aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak, optik formda size en uygun gelen seçeneği işaretleyiniz. 1. sorudaki boşluğu anket kağıdı üzerinde doldurunuz.

- A– Tamamen katılıyorum
- B – Katılıyorum
- C– Kararsızım
- D– Katılmıyorum
- E– Kesinlikle katılmıyorum

1. Bilgi boşluğu alıştırmaları demek _____
2. Anadil ve erek dildeki (yabancı dildeki) benzerliklerin öğrenmelerini pekiştireceğini düşünürüm.
3. Benim için en önemli beceri öğrencilerimin konuşarak iletişim sağlamalarıdır.
4. Alıştırmalarda amacım öğrencilerin yeni öğrendikleri dilbilgisi yapılarını kullandıklarını görmektir.
5. Bir beceri üzerine çalışmadan önce, içinde geçen yeni dil yapısını açıklarım.
6. Ders kitabında eksikliğini gördüğüm bir beceriyi dışarıdan bir etkinlikle tamamlarım.
7. Derse her zaman dilbilgisi kurallarını tahtaya yazarak başlarım.
8. Derslerimde okuma, yazma, konuşma ve dinleme beceri çalışmaları eşit ağırlıktadır.
9. Dört beceriye verdiğim zamanı kitaptaki yerleri belirler.
10. Grup ve bireysel çalışmalarda aralarda dolaşarak yardımcı olurum.
11. Her bir beceri için her defasında farklı etkinlikler uygulamaya çalışırım. (örneğin dinlemede, bir çalışmada tablo doldurma diğerinde not alma vb.)
12. Öğrenciler örnek cümle yapılarına bakarak, verilen yeni sözcüklerle cümleleri yeniden yazarlar.
13. Öğrencilerim alıştırmalardaki cümleleri kendi yaşamları ile bütünleştirirler.
14. Öğrencilerim etkinlikler sırasında cevaplarını bildikleri sorularla karşılaşır.
15. Öğrencilerim derse katılımcıdır.
16. Öğrencilerim diyalogları öğreninceye kadar sürekli tekrar ederler.
17. Öğrencilerim hata yapmanın öğrenmenin bir parçası olduğunu bilirler.
18. Öğrencilerim erek dili (yabancı dili) niye öğrendiklerini bilirler.
19. Öğrencilerim her anlamadığı konuyu rahatlıkla sorarlar.
20. Öğrencilerim her konuda benimle tartışabilirler.

21. Öğrencilerim istedikleri an soru sorabilirler.
22. Öğrencilerim kendi aralarında herhangi bir konuyu tartışabilirler.
23. Öğrencilerim sadece soruları cevaplarlar.
24. Öğrencilerimden verilen kural ve sözcük listelerini ezberlemelerini beklerim.
25. Öğrencilerimden beni sadece dinlemelerini isterim.
26. Öğrencilerimden karşılaştıkları bir metin ya da diyalogu anadillerine çevirmelerini isteyebilirim.
27. Öğrencilerimden karşılaştıkları diyalogları ezberlemelerini beklerim.
28. Öğrencilerime dil yapılarını formüller halinde listesini veririm.
29. Öğrencilerime öğrenme yöntemleri konusunda yardımcı olurum.
30. Öğrencilerime zaman zaman çeviri alıştırmaları yaptırırım.
31. Öğrencilerimin erek dili (yabancı dili) anlamlı görevler vererek kullanmalarını sağlarım.
32. Öğrencilerimin gereksinimine göre dersi planlarım.
33. Öğrencilerimin kaygılarını azaltmak için bireysel konuşurum.
34. Öğrencilerimin sözcükleri doğru söylemeleri hedeflerimden biridir.
35. Öğrencilerimin kendilerini rahat hissetmeleri için anadilde konuşmalarına izin veririm.
36. Öğrencilerimin iletilerini anladığımı gösteririm.
37. Öğrencilerimin ne öğrenmek istedikleri konusunda düşüncelerini alırım.
38. Öğrencilerimin özgün metinlerle sık sık karşılaşmalarını sağlarım.
39. Öğrencilerimin sadece çok zorlandıklarında anadilde konuşmalarına izin veririm.
40. Öğrencilerimin tartışmalarına izin veririm ancak son sözü ben söylerim.
41. Öğrencilerimin verdiğim sözcük listelerini ezberlemelerini isterim.
42. Öğrencilerimin yeni dil yapısının işlevini bağlamdan (context) tahmin etmelerini sağlarım.
43. Öğrencilerimle her düşünceyi tartışabilirim.
44. Öğrencilerimin gereksinimi varsa yıllık planda geri kalırım.
45. Sadece gerektiğinde anadilde konuşurum.
46. Sesletim (pronunciation) çalışmalarına çok önem veririm.
47. Sınıftaki tek otorite benimdir.
48. Tüm ders süresi boyunca öğrencilerimin herşeyi açık anladıklarını düşünerek erek dilde (yabancı dilde) konuşurum.
50. Yaptığım her etkinlikte bilgi boşluğu olmasına dikkat ederim.
51. Yeni dil yapılarını dönüşümlü alıştırmalarla çalışırım.
52. Yeni dil yapılarını rol yapma, sorun çözme gibi anlamlı etkinliklerle pekiştiririm.
53. Yeni kelime ve dil yapılarını oyunlarla pekiştiririm.
54. Öğrencilerimin konuşurken hatalarını düzeltmenin motivasyonlarını bozacağını düşünürüm.
55. Öğrencilerimin hedef dili (yabancı dili) öğrenirken hata yapmalarını öğrenme sürecinin bir görürüm.

- 56.** Öğrencilerimin yaptığı hataları anında düzeltirim.
- 57.** Öğrencilerimin hatalarını not eder yeri gelince düzeltirim.
- 58.** Öğrencilerimin hatalarını doğrusunu tekrarlayarak düzeltirim.
- 59.** Öğrencilerimin sık yaptıkları hataları farklı alıştırmalarla düzeltirim.
- 60.** Öğrencilerimin hatalarını anında düzeltmenin, motivasyonlarından daha önemli olduğunu düşünürüm.

EK-3 SORMACA TOPLU SIKLIK DAĞILIM TABLOSU

EK -3: SORMACA TOPLU FREKANS DAĞILIMI TABLOSU			TAMAME N KATILIOY RUM		KATILIOY RUM		KARARSIZIM		KATILMIY ORUM		KESİNLİK LE KATILMIY ORUM	
İFADE			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	Anadil ve erek dildeki (yabancı dildeki) benzerliklerin öğrenmelerini pekiştireceğini düşünürüm.		11	32%	16	47%	6	18%	1	3%	0	0%
2	Benim için en önemli beceri öğrencilerimin konuşarak iletişim sağlamalarıdır.		8	24%	23	68%	0	0%	3	9%	0	0%
3	Alıştırmalarda amacım öğrencilerin yeni öğrendikleri dilbilgisi yapılarını kullandıklarını görmektir.		2	6%	11	32%	5	15%	12	35%	3	9%
4	Bir beceri üzerine çalışmadan önce, içinde geçen yeni dil yapısını açıklarım.		1	3%	3	9%	4	12%	16	47%	10	29%
5	Ders kitabında eksikliğini gördüğüm bir beceriyi dışarıdan bir etkinlikle tamamlarım.		24	71%	10	29%	0	0%	0	0%	0	0%
6	Derse her zaman dilbilgisi kurallarını tahtaya yazarak başlarım.		0	0%	1	3%	0	0%	7	21%	26	76%
7	Derslerimde okuma, yazma, konuşma ve dinleme beceri çalışmaları eşit ağırlıktadır.		6	18%	16	47%	9	26%	3	9%	0	0%
8	Dört beceriye verdiğim zamanı kitaptaki yerleri belirler.		0	0%	2	6%	4	12%	23	68%	5	15%
9	Grup ve bireysel çalışmalarda aralarda dolaşarak yardımcı olurum.		25	74%	9	26%	0	0%	0	0%	0	0%
10	Her bir beceri için her defasında farklı etkinlikler uygulamaya çalışırım.		14	41%	20	59%	0	0%	0	0%	0	0%
11	Öğrenciler örnek cümle yapılarına bakarak, verilen yeni kelimelerle cümleleri yeniden yazarlar.		0	0%	17	50%	8	24%	8	24%	1	3%
12	Öğrencilerim alıştırmalardaki cümleleri kendi hayatları ile bütünleştirirler.		10	29%	17	50%	6	18%	0	0%	0	0%
13	Öğrencilerim etkinlikler sırasında cevaplarını bildikleri sorularla karşılaşırılar.		4	12%	15	44%	9	26%	5	15%	1	3%
14	Öğrencilerim derse katılımcıdır.		10	29%	23	68%	1	3%	0	0%	0	0%
15	Öğrencilerim diyalogları öğreninceye kadar sürekli tekrar ederler.		3	9%	9	26%	6	18%	14	41%	2	6%
16	Öğrencilerim hata yapmanın öğrenmenin bir parçası olduğunu bilirler.		13	38%	16	47%	4	12%	0	0%	1	3%
17	Öğrencilerim hedef dili niye öğrendiklerini bilirler.		8	24%	21	62%	5	15%	0	0%	0	0%
18	Öğrencilerim her anlamadığı konuyu rahatlıkla sorarlar.		9	26%	24	71%	1	3%	0	0%	0	0%
19	Öğrencilerim her konuda benimle tartışabilirler.		7	21%	18	53%	6	18%	3	9%	0	0%
20	Öğrencilerim istedikleri an soru sorabilirler.		11	32%	15	44%	0	0%	8	24%	0	0%
21	Öğrencilerim kendi aralarında herhangi bir konuyu tartışabilirler.		2	6%	19	56%	5	15%	7	21%	0	0%
22	Öğrencilerim sadece soruları cevaplarlar.		0	0%	2	6%	3	9%	24	71%	5	15%
23	Öğrencilerimden verilen kural ve kelime listelerini ezberlemelerini beklerim.		0	0%	8	24%	5	15%	11	32%	9	26%
24	Öğrencilerimden beni sadece dinlemelerini isterim.		1	3%	1	3%	2	6%	20	59%	10	29%
25	Öğrencilerimden karşılaştıkları bir metin ya da diyalogu anadillerine çevirmelerini isteyebilirim.		0	0%	6	18%	4	12%	10	29%	13	38%
26	Öğrencilerimden karşılaştıkları diyalogları ezberlemelerini beklerim.		0	0%	5	15%	5	15%	11	32%	12	35%
27	Öğrencilerime dil yapılarını formüller halinde listesini veririm.		0	0%	0	0%	3	9%	10	29%	20	59%
28	Öğrencilerime öğrenme yöntemleri konusunda yardımcı olurum.		12	35%	21	62%	0	0%	0	0%	0	0%
29	Öğrencilerime zaman zaman çeviri alıştırmaları yaptırırım.		0	0%	5	15%	3	9%	14	41%	11	32%

30	Öğrencilerimin erek dili (yabancı dili) anlamlı görevler vererek kullanmalarını sağlarım.	12	35%	16	47 %	3	9%	0	0%	1	3%
31	Öğrencilerimin ihtiyacına göre dersi planlarım.	11	32%	22	65 %	0	0%	0	0%	0	0%
32	Öğrencilerimin kaygılarını azaltmak için bireysel konuşurum.	12	35%	21	62 %	0	0%	0	0%	0	0%
33	Öğrencilerimin kelimeleri doğru söylemeleri hedeflerimden biridir.	5	15%	22	65 %	5	15 %	1	3%	0	0%
34	Öğrencilerimin kendilerini rahat hissetmeleri için ana dilde konuşmalarına izin veririm.	0	0%	8	24 %	4	12 %	18	53 %	3	9%
35	Öğrencilerimin mesajlarını anladığını gösteririm.	12	35%	21	62 %	0	0%	0	0%	0	0%
36	Öğrencilerimin ne öğrenmek istedikleri konusunda fikirlerini alırım.	6	18%	16	47 %	9	26 %	2	6%	0	0%
37	Öğrencilerimin özgün metinlerle sık sık karşılaşmalarını sağlarım.	8	24%	19	56 %	5	15 %	1	3%	0	0%
38	Öğrencilerimin sadece çok zorlandıklarında anadilde konuşmalarına izin veririm.	8	24%	16	47 %	3	9%	5	15 %	1	3%
39	Öğrencilerimin tartışmalarına izin veririm ancak son sözü ben söylerim.	2	6%	5	15 %	12	35 %	13	38 %	1	3%
40	Öğrencilerimin verdiğim kelime listelerini ezberlemelerini isterim.	2	6%	10	29 %	6	18 %	10	29 %	5	15 %
41	Öğrencilerimin yeni dil yapısını bağlamdan (context) tahmin etmelerini sağlarım.	6	18%	22	65 %	4	12 %	0	0%	1	3%
42	Öğrencilerimle her fikri tartışabilirim.	4	12%	22	65 %	5	15 %	2	6%	0	0%
43	Öğrencilerin ihtiyacı varsa yıllık planda geri kalırım.	10	29%	20	59 %	3	9%	0	0%	0	0%
44	Sadece gerektiğinde ana dilde konuşurum.	13	38%	16	47 %	4	12 %	0	0%	0	0%
45	Sesletim (pronunciation) çalışmalarına çok önem veririm.	4	12%	12	35 %	10	29 %	7	21 %	0	0%
46	Sınıftaki salt otorite benimdir.	2	6%	8	24 %	7	21 %	9	26 %	7	21 %
47	Tüm ders süresi boyunca öğrencilerimin herşeyi net anladıklarını düşünerek dilde (yabancı dilde) konuşurum.	1	3%	17	50 %	3	9%	11	32 %	1	3%
48	Verilen cümlelerin olumsuzunu ve soru halini de her zaman görmek isterim.	0	0%	3	9%	10	29 %	17	50 %	3	9%
49	Yaptığım her etkinlikte bilgi boşluğu olmasına dikkat ederim.	4	12%	12	35 %	13	38 %	2	6%	2	6%
50	Yeni dil yapılarını dönüşümlü alıştırmalarla çalışırım.	9	26%	18	53 %	0	0%	5	15 %	1	3%
51	Yeni dil yapılarını rol yapma, sorun çözme gibi anlamlı etkinliklerle pekiştiririm.	13	38%	19	56 %	0	0%	0	0%	0	0%
52	Yeni kelime ve dil yapılarını oyunlarla pekiştiririm.	14	41%	15	44 %	2	6%	0	0%	0	0%
53	Öğrencilerimin konuşurken hatalarını düzeltmenin motivasyonlarını bozacağını düşünürüm.	5	15%	17	50 %	5	15 %	6	18 %	0	0%
54	Öğrencilerimin hedef dili (yabancı dili) öğrenirken hata yapmalarını öğrenme sürecinin bir parçası olarak görürüm.	24	71%	7	21 %	1	3%	2	6%	0	0%
55	Öğrencilerimin yaptığı hataları anında düzeltirim.	1	3%	5	15 %	10	29 %	17	50 %	0	0%
56	Öğrencilerimin hatalarını not eder yeri gelince düzeltirim.	4	12%	14	41 %	7	21 %	6	18 %	0	0%
57	Öğrencilerimin hatalarını doğrusunu tekrarlayarak düzeltirim.	16	47%	14	41 %	1	3%	2	6%	0	0%
58	Öğrencilerimin sık yaptıkları hataları farklı alıştırmalarla düzeltirim.	10	29%	21	62 %	1	3%	0	0%	0	0%
59	Öğrencilerimin hatalarını anında düzeltmenin, motivasyonlarından daha önemli olduğunu düşünürüm.	0	0%	3	9%	1	3%	16	47 %	0	0%
60	Öğrencilerimin hedef dili (yabancı dili) öğrenirken hata yapmalarını öğrenme sürecinin bir parçası olarak görürüm.	24	71%	7	21 %	1	3%	2	6%	0	0%

KAYNAKÇA VE GÖNDERMELER

Anthony, Edward.(1963), “Approach, Method and Technique.” *English Language Teaching* 17, 63-67

Brown,H.D. (2001), *Teaching by Principles*. London: Longman.

Canale, M. (1983), ‘From Communicative Competence to Communicative Language Pedagogy’, in Richards, J.C. and R.W. Schmidt (eds.) *Language Communication*. London: Longman.

Canale, M. and M. Swain. (1980), “Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing.’ *Applied Linguistics* 1, 1-47.

Chastain, K. (1988), ‘Developing Second-Language Skills Theory and Practice.’ Orlando: Harcourt Brace Jovanovich Publishers.

Coleman, A. (1929), *The Teaching of Modern Foreign Languages in the United States*. New York: Macmillan.

Demircan, Ömer. (2002), *Yabancı-Dil Öğretim Yöntemleri*. İstanbul: Der Yayınları.

Hepçilingirler, Feyza. (2004) *Öğretenlere ve Öğrenenlere Türkçe Dilbilgisi: Remzi Kitabevi*.

Hymes,D. (1971), *On Communicative Competence*. Philadelphia.

Johnson, K. (1979), 'Communicative Approaches and Communicative Processes', this volume, 192.

Johnson, K., and K. Morrow, . (Eds.) (1981), *Communication in the Classroom*. London: Longman.

Johnson, K., and D. Porter, (1983), *Perspectives in Communicative Language Teaching*. London: Academic Press.

Krashen, S.D. (1981), *Second Language Acquisition and Second Language Learning*. London/New York: OUP

Larsen-Freeman, D. (2000), *Techniques and Principles in Language Teaching*. China: OUP.

Lewis, M. *How to Study Foreign Languages*. (1999), London: Macmillan

Lyons, J. (1968), *Introduction to Theoretical Linguistics*, Cambridge University Press.

Nunan, David. (1991), 'Communicative tasks and the Language Curriculum'. ' *TESOL Quarterly* 25(2), 279-295.

Nunan, David. (1999), *Second Language Teaching and Learning*. Boston: Heinle & Heinle Publishers.

Paulston, B.C. (1974), 'Linguistic and Communication Competence', *TESOL QUARTERLY*, Vol. 8/4, 347-362.

Piepho, H.-E. (1981), Establishing objectives in the teaching of Englishi In C. Candlin (ed.) *The Communicative Teaching of English: Principles and an Exercise Typology*. London: Longman.

Richards, J. and T. Rodgers. (1982), *Method: Approach, Design and Procedure*, *TESOL Quarterly*, 16 no 2, 153-168

Richards, J. and T. Rodgers. (1986), *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.

Richards, J. and T. Rodgers. (2001), *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press..

Savignon, S.J. (1983), *Communicative Competence: Theory and Classroom Practice*. New York: McGraw-Hill. 2nd edition.

Swan, M. (1990), 'A Critical Look At The Communicative Approach' in *Currents of Change in ELT*, Richard Rossnerx (eds.), OUP, 21-40.

Taylor, B. P. (1983), *Teaching ESL: Incorporating a Communicative, Student-Centered Component*. *TESOL Quarterly*, 17, 69-88

Thompson, G. (1996), ' Some Misconceptions About Communicative Language Teaching', *ELT Journal*, Vol. 50/1, 9-15.

Widdowson, H.G. (1978), *Explorations in Applied Linguistics*. Explorations in Applied Linguistics. London: OUP.